

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

6'ncı BİRLEŞİM

6 Kasım 1987, Cuma

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. GELEN EVRAK

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI

1. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul gündeminde bulunan 1987 Mali Yılı Ek Bütçe (No:3) Yasa Tasarısının üçüncü görüşmesinin kısa isim okunmak ve Tasarının bütünü oylanarak suretiyle yapılmasına ilişkin Tezkeresi. 443-444
2. Buzlu Et İthalatı Araştırma Komitesi Başkanlığının, Komitenin görev süresinin uzatılmasına ilişkin Tezkeresi. 444-448
3. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Çetin Veziroğlu'nun yurt dışı izin Tezkeresi. 448
4. Güvenlik Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No: 99/2/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Başbakanlık Tezkeresi. 448-449
5. Başkanlık Divanının Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına İlişkin Özel Komite Raporunun görüşülmesinin ertelenmesi ve Genel Kurul gündeminden geçici olarak çıkarılmasına ilişkin Tezkeresi. 450-451
6. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ozker Özgür'ün yurt dışı izin istemine ilişkin Tezkeresi. 451

2

2

7. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Başkan Vekili seçimine ilişkin Tezkeresi. 451
 8. Yurtdışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanına vekâletle ilgili Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi. 452
 9. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, "Kuru Ziraat ve Hayvancılığın ekim döneminde, güncel sorunlarını dile getirmek" ile ilgili gündem dışı konuşması. 452-475
 10. Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Rasih Keskiner'in, "Girne Bölgesinde Spor Tesisleri" hakkında gündem dışı konuşması. 475-478
 11. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesindeki üye değişikliğine ilişkin Tezkeresi. 478
- III. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI.
- (1) Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın sunmuş olduğu "Genelde Narenciye Sektörü", özelde ise Cypfruvex üzerine oynanan oyunlar ile ilgili Genel Görüşme Açılması Önergelerinin (G.G.No:21/3/87) Öngörüşmesi. 478-495

I. GELEN EVRAK

YAZILI SORULAR

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ergin Abdullah'ın, "Sodium Benzoat'lı dondurma şekerinin Türkiye'ye ihraç maksadı ile imaline izin verilmesi" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:113/3/87)(Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.1987)(Başbakanlığa: 6.11.1987)

TEZKERELER

- * 2. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi Başkanlığının, Genel Kurul Gündeminde bulunan 1987 Mali Yılı Ek Bütçe(No:3) Yasa Tasarısının (Y.T.No:222/3/87) üçüncü görüşmesinin, Tasarının Kısa İsmi okunmak ve bütünü oylanmak suretiyle yapılmasına ilişkin Tezkeresi(2192/1987)(Başkanlığa geliş tarihi:5.11.1987)
- *3. Buzlu Et İthalı Araştırma Komitesi Başkanlığının, Komitenin görev süresinin uzatılmasına ilişkin Tezkeresi(2194/1987) (Başkanlığa geliş tarihi:5.11.1987)
- *4. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, Başkan vekili seçimine ilişkin Tezkeresi(2193/1987)(Başkanlığa geliş tarihi:5.11.1987)
- *5. Güvenlik Kamu Görevlileri(Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No:199/2/87) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Başbakanlık Tezkeresi(2191/1987)(Başkanlığa geliş tarihi: 5.11.1987)
- *6. Başkanlık Divanının, Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına ilişkin Özel Komite Raporunun görüşülmesinin ertelenmesine ve Genel Kurul Gündeminden çıkarılmasına ilişkin Karar Onerisi(K.No:4/3/87) ile ilgili Tezkeresi(2195/1987) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.1987)
- *7. Toplumcu Kurtuluş Partisi Grup Başkanlığının Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi üyesi Sayın Çetin Veziroğlu yerine üye olarak Sayın İsmail Bozkurt'un görevlendirildiğini bildiren Tezkeresi (2198/1987)(Başkanlığa geliş tarihi: 6.11.1987)
- *8. Yurt dışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a, İskân Bakanı Sayın Onay F.Demirciler'in vekâlet etmesinin uygun bulunmuş olduğuna ilişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi(2197/1987)(Başkanlığa geliş tarihi:6.11.1987)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.40

BASKAN - Başkan Vekili Dt. Saif Güven
KATİP - Dr. Erbay Kanatlı
KATİP - Feridun Önsav

BASKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi'nin
I'inci Dönem, 3'üncü Yasama Yılı'nın 6'ncı Birleşimini açıyorum.

Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KATİP- Nisap vardır Sayın Başkan.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

BASKAN- Sayın milletvekilleri toplantı yeter sayısı vardır.
Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Gündemimizin birinci
maddesi Başkanlığın Genel Kurula sunuşlarıdır.

1. Okutulup onaya sunulacak olan sunuşlardır. Maliye,
Ekonomi, Bütçe ve Plân Komitesi Başkanlığının Genel Kurul
gündeminde bulunan 1987 Mali Yılı Ek Bütçe Yasa Tasarısının
Üçüncü görüşmesinin kısa isim okunmak ve Tasarının bütünü
oylanmak suretiyle yapılmasına ilişkindir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Görüşülmek üzere Genel Kurul gündeminde bulunan 1987
Mali Yılı Ek Bütçe (No:3) Yasa Tasarısı (Y.T.No:222/3/87)'nin
Üçüncü görüşmesinin, Tasarının kısa isminin okunması ile
başlamasını ve bütünü oylanması ile son bulmasını Komite
adına önerir, saygılarımla arz ederim.

Ahmet Akar

Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan
Komitesi Başkanı

BAŞKAN- Sayın Milletvekilleri; bu öneriyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddedenler?... Çekimse?... Yok. 15 ret, 20 kabul, oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

2. Buzlu Et İthalı Araştırma Komitesi Başkanlığının, Komitenin görev süresinin uzatılmasına ilişkin Tezkesidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Buzlu Et İthalı Araştırma Komitesi, kendisine tanınan süre içinde çalışmalarını tamamlayamadığından, Cumhuriyet Meclisinin 25 Mart 1986 tarihli Kırk Birinci Birleşiminde, Buzlu et İthalı konusunda Meclis Araştırmasını yürütmek üzere oluşturulan komitenizin görev süresinin konu üzerindeki çalışmaların tamamlanabilmesi için Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 120'nci maddesinin (4)'üncü fıkrası uyarınca, iki ay daha uzatılmasına karar verilmesini önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Atay Cafer Ürel

Buzlu Et Araştırma Komitesi Başkanı

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan...

BAŞKAN- Buyurun Sayın Naci Talât,

NACİ T. USAR(Devamla)- Bu önerge hakkında konuşmak istiyorum.

BAŞKAN- Bu önerge hakkında. Buyurun,

NACI T. USAR(Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; iktidar gruplarının benimsemediği araştırma önergelerinin akibetinin ne olduğu konusunda tipik bir örnekle karşı karşıyayız. Buzlu et ithalinin araştırılmasını 1986 yılı güzünde Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu istemişti. CTP Meclis Grubunun bu istemi o günlerin havasında, kamuoyunda bu konunun fazla tartışılır olması nedeni ile, iktidar partisi gruplarıca da kabule mazhar olmuş, bir komite kurulmuş, ancak komite çalıştırılmamıştır. 1986 güzünden, 1987 kışına kadar geçen bir yılı aşkın süre içinde bu komite çoktan çalışmalarını tamamlamış ve raporunu Meclis Genel Kuruluna sunmuş olmalıydı. Komite kurulduğu günden bugüne üç defa toplantı yapmıştır. Bu toplantılardan biri, birincisi Komite Başkanını ve Başkan Yardımcısını seçmek için geçirilmiştir. O günlerde Lefkoşa Milletvekili Sayın Yüksel Tüccaroğlu Komite Başkanlığına seçilmişti. Daha sonra Sayın Tüccaroğlu'nun döneminde uzun bir süre toplantı yapamayan Komite, Sayın Tüccaroğlu'nun rahatsızlığı nedeni ile yeni bir başkan seçmek üzere tekrar toplanmıştır. Bu sefer Girne Milletvekili Sayın Atay Cafer Urel'i Komite Başkanlığına getirmişti. Üçüncü ve son toplantısında ise; bizim istemimiz üzerine ilgili bakanlıklardan ve dairelerden konu ile ilgili bilgi ve belge istenmesi karar altına alınmış, bu karar üzerine Komitenin kamu görevlisi sekreteri tarafından ilgili bakanlıklara ve dairelere ilgili yazı gönderilmiş, yazının cevabı alınmış, fakat gereken değerlendirmeleri yapmak, gerekirse tanık çağırmak, ifadelere başvurmak gibi bir çalışma yapmak üzere komite tekrar toplanamamıştır, toplantıya çağrılmamıştır. Şimdi Komite Başkanlığı, büyük birihmal içinde olan Komite Başkanlığı, sürenin uzatılması için Meclis Genel Kurulundan icazet istemektedir.

Değerli arkadaşlar; araştırma komiteleri ciddi komitelerdir, araştırma önergeleri ciddi önergelerdir. Bir kez meclis araştırması açılmasına ilişkin bir karar verildikten sonra bu kararın yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu kararlar emredici nitelikte kararlardır ve önemli, ciddi kararlardır. Buzlu et İthali o günlerde güncel bir konuydu. Üreticilerimiz ellerindeki kasaplık hayvan ve tosunlarını satamazlarken, dışardan buzlu et, donmuş et ithaline izin veriliyordu. Yine aynı şekilde sağlık raporlarıyla insan sağlığına zararlı olduğu septanan kıymalar, boyar madde katılmış çeşitli et mamulleri piyasada kol geziyordu. İşte Meclis buna el atmalıydı ve CTP Meclis Grubu olarak

istemimiz bunu karşılamak amacını güdüyordu. Ne yazık ki iş uyutulmuştur, konu güncelliğini yitirmiştir, ama bugünlerde yeniden bu doğrultuda bir kısım girişimler olduğu, et ithali ile ilgili olaylar yaşandığı da bildiğimizdir. Dolayısıyla biz CTP Meclis Grubu olarak bu istem doğrultusunda, yani Komite Başkanlığından gelen görev süresinin uzatılması istemi konusunda, olumlu bir tavır takınacağız ve isteme olumlu oy vereceğiz ama, Meclis Başkanlığından da iktidar partisi gruplarından da bu komiteye verilen bu yeni görev süresi içinde görevini tamamlayarak raporunu Meclis Genel Kuruluna intikal ettirmesi için gerekli uyarının yapılmasını da isteyeceğiz.

Meclis araştırma komiteleri şaka işler, sureta işler değildir, ciddi işlerdirler. Bir kısım arkadaşlarım bu çalışmalar içinde yer almıştır daha önceki Meclis araştırması çalışmalarını içinde, bir kısım arkadaşlarım yerini almıştır. Biliyorlar ki Meclis Araştırma Komiteleri istediği belgeyi görme yetkisine sahiptir. Meclis Araştırma Komiteleri istediği kişiyi huzura çağırıp bilgisine ve ifadesine başvurma yetkisine sahiptir. Ve yine Meclis Araştırma Komiteleri çağrılı bir kişi, bir görevli veya herhangi bir yurttaş gelmediği takdirde onu tutuklatarak huzura getirme yetkisine sahiptir. Bundan ötürüdür ki Meclis araştırmaları ve Meclis Araştırma Komiteleri çok önemli işlevler yüklenen kurumlar ve müesseselerdirler. Dolayısıyla değerli arkadaşlarım; bu konu ile ilgili olarak CTP Meclis Grubunun titizliğini ve hassasiyetini dile getirirken, komitenin artık işini ciddiyetle ele almasını bir kere daha talep ederiz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât. Buyurun Sayın Mehmet Altınay.

MEHMET ALTINAY(Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri Toplumcu Kurtuluş Partisi Grubu olarak Buzlu Et İthali Araştırma Komitesinin görev süresinin uzatılmasına olumlu oy vereceğiz. Ancak bu konu ile ilgili sorunları da belirtmekte ve Meclisteki milletvekillerini uyarmakta yarar görüyoruz. Bu konu bu kadar uzatılması gereken, hafife alınması gereken bir konu değildir. Mutlak surette en kısa zamanda bu konu bağlanmalıdır. Konu üretici, binlerce üretici hayvancılığı ilgilendirdiği kadar tüketiciyi de ilgilendiren, sütten ete kadar bütün halkımızı ilgilendiren bir konudur. Buzlu et.

tartışmaları bu Mecliste çok yapılmıştır. Buzlu etin, üretici, hayvancı üzerinde, özellikle Mesarya yörelerinde kuraklıktan yıllarca etkilenen hayvancı üzerindeki olumsuz etkileri, çok konuşulmuştur. Bu araştırma açıldığından bugüne, buzlu et veya diğer nedenlerle üretimden kopan yüzlerce hayvancı vardır. Ama hâlâ daha Meclis bu konuyu karara bağlayamamıştır. Ote yandan buzlu eté prim veren, buna olanak veren Hükümet iddiasının da ele alınması bu araştırmada gereklidir. Buzlu ete izin veren Hükümet tüketiciyi koruma savı ile, daha ucuz et yedirmek savı ile hareket etmekte ama, bugün buzlu et ithaline rağmen, buzlu etin taze et fiyatına satıldığı ve tüketicinin korunmadığı gibi, üretimin de olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir. Bu araştırmadan bu yana buzlu et ithali durmuş, süt mamûlkeri ithali durmuş, tekrardan bu kapılar açılmış ama Meclis bu konuda karar verememiştir ve bu Araştırma Komitesi ayrıca milyarlarca yardım alan Avrupa hayvancısının buzlu eti karşısında kendi üreticimizin, hayvancımızın nasıl korunacağı konusunda da ışık tutmak zorundadır. Hiçbir yardım almayan veya çok yetersiz yardım karşısında üretim yapan hayvancımızın, buzlu et ithali karşısında nasıl ayakta duracağı, bir iş kapısının nasıl kapanmakta olduğu konuları da bu araştırmalar sonunda belki de çıkacak ve Meclis bu konuda karar almakla karşı karşıya kalacaktır. Unun için üreticinin bunca sıkıntıları içerisinde Meclis bu konuyu bir an önce karara bağlamaz ve sonuçları ile somut neticeler ortaya çıkmazsa, Meclisin işlevleri konusunda birçok tereddütler ortaya çıkabilir, buna da hakkımız yoktur. Çünkü bu buzlu et araştırmasını takip eden yüzlerce, binlerce hayvancı vardır, neticesini görmek istemektedir. Eger Meclis bu sorunlara yanıt veremezse, o zaman hayvancı hangi makamdan sorunlarının çözümünü bekleyecektir?

Bu bizim TKP Grubu olarak samimi uyarımızdır. Dileğimiz bir an önce Komite çalışmalarını tamamlasın ve bu buzlu et sorunu ile birlikte hayvancının sorunlarına çözüm getirilsin. Saygılar sunarım.

BASKAN- Teşekkür ederim Sayın Mehmet Altınay.

Evet sayın milletvekilleri; bu öneriyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

3. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Magusa Milletvekili Sayın Çetin Veziroğlu'nun yurt dışı izin istemidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet Meclisi
Başkanlığı,
Lefkoşa.

6 Kasım 1987 ile 6 Aralık 1987 tarihleri arasında yurtdışında bulunacağımdan gerekli iznin bana verilmesini istirham ederim.

Çetin Veziroğlu
TKP Magusa Milletvekili

BASKAN- Sayın milletvekilleri; bu izin istemi bir ayı geçtiği için oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

4. Güvenlik Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Başbakanlık Tezkeresidir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP-

Sayı:BB/2/85-191

Konu: Güvenlik Kamu Görevlileri
(Değişiklik)Yasa Tasarısı
için ivedilik kararı verilmesi.

Lefkoşa:3.11.1987

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

İlgi:14 Temmuz 1987 tarih ve BB/2/85-191 sayılı yazımız.

İlgi yazımız ekinde sunulan Güvenlik Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasa Tasarısı ile, KKTC Güvenlik Kuvvetlerinde görev yapan ve hizmet şemaları tüzükle belirlenmiş olan askeri memur kadrolarının günün ihtiyaçlarına göre yeniden Yasa ile belirlenmesi yanında, geçici olarak görevden uzaklaştırılan güvenlik kamu görevlilerinin, kamu görevlilerinin tabi oldukları işlemlerin aynısına tabi olmalarını sağlamayı amaçladığından, Tasarının süratle yasalaşmasında büyük yarar görülmektedir.

Bu nedenle sözkonusu Yasa Tasarısı için Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86(1)maddesi uyarınca ivedilik kararı verilmesi hususunda tavassutlarını saygılarımla istirham ederim.

Dr.Derviş EROĞLU
Başbakan

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; bu ivedilik önergesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Sayın lütfen.

KATİP- 19

BAŞKAN- Reddedenler?...

KATİP- 15

BAŞKAN- Çekimser?... Yok.

15 ret, 19 kabul, oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

.. /450..

5. Başkanlık Divanının Yasama Dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin Özel Komite Raporunun görüşülmesinin ertelenmesine ve Genel Kurul gündeminden geçici olarak çıkarılmasına ilişkin öneridir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

Karar No:4/3/87

6 Kasım 1987

Cumhuriyet Meclisi Genel Kuruluna.

Başkanlık Divanının Genel Kurulun gündeminde bulunan Cumhuriyetçi Türk Partisi milletvekilleri Sayın Ozker Ozgür ile Sayın Mehmet Civa'nın yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin Özel Komite raporunun görüşülmesinin ertelenmesine ve konunun gündemden geçici olarak çıkarılmasına ilişkin kararı ilişikte onayınıza sunulmaktadır.

Sait Güven

Cumhuriyet Meclisi Başkan Vekili

KARAR NUMARASI 4/3/87

BAŞKANLIK DİVANININ YASAMA DOKUNULMAZLIKLARININ KALDIRILMASI
KALDIRILMASINA İLİŞKİN ÖZEL KOMİTE RAPORUNUN
GÖRÜŞÜLMESİNİN ERTELENMESİNE VE GENEL KURUL
GÜNDEMİNDEN GEÇİCİ OLARAK ÇIKARILMASINA
İLİŞKİN KARAR

Cumhuriyet Meclisi, Genel Kurul Gündeminin altıncı kısmında bulunan, "Cumhuriyetçi Türk Partisi Milletvekilleri Sayın Ozker Ozgür ile Sayın Mehmet Civa'nın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına ilişkin Özel Komite Raporunun görüşülmesinin, konunun Mahkemede görüşülmekte olan bir dava ile ilgili olması nedeniyle, Anayasanın 136'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrası ile Meclis İçtüzüğü'nün 184'üncü maddesi gereğince Dava-sonuçlanıncaya kadar ertelenmesine ve konunun Genel Kurul Gündeminden geçici olarak çıkarılmasına karar verir.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; bu kararı onayınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sıra, okutulup bilgilerinize sunulacak sunuşlara gelmiştir.

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ozker Özgür'ün yurt dışı izin istemidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

KKTC Meclis Başkanlığı,

28.10.1987

Lefkoşa

3 Kasım ile 18 Kasım tarihleri arasında yurt dışında bulunacağımdan, sözkonusu süre içinde izinli sayılmayı diler, saygılar sunarım.

Ozker Özgür

CTP Lefkoşa Milletvekili.

BAŞKAN- Gerekli izin verilmiştir.

2. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının Başkan Vekili Seçimine İlişkin Tezkeresidir. Lütfen okur musunuz?

Dinleyelim arkadaşlar lütfen. Dinleyelim lütfen.

KATİP-

3 Kasım 1987

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,

Lefkoşa.

Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Magusa milletvekili Sayın Ferdi S.Soyer'in boşalan komite başkan vekilligine, Cumhuriyetçi Türk Partisi Gazi Magusa Milletvekili Sayın Ergin İlktaş oybirliği ile seçilmiştir.

Saygı ile bilgilerinize arz ederim.

Hüseyin Curcioğlu

İdari ve Sosyal İşler Komitesi

Başkanı

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

3. Yurtdışına giden Dışişleri ve Savunma Bakanına vekaletle ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

Sayı

2 Kasım, 1987

KKTC Başbakanlığı,

Lefkoşa.

İlgi: 2/11.1987 tarih ve BB/141/76/1 sayılı yazıları.

3 Kasım, 1987 tarihinde yurt dışına gidecek olan Dışişleri ve Savunma Bakanı Sayın Kenan Atakol'a, İskan Bakanı Sayın Onay Fadıl Demirciler'in vekalet etmesi uygundur.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Hakkı Atun
Cumhurbaşkanı Vekili

Dağıtım:

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı.

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; sıra gündem dışı konuşma istemlerine gelmiştir. İki konuşma istemi vardır.

Birisi; Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa milletvekili Sayın Mehmet Altınay'ın, "Kuru Ziraat ve Hayvancılığın Ekim Döneminde Güncel Sorunları"nı dile getirmekle ilgilidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP-

Lefkoşa: 3.11.1987

KKTC Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

Kuru Ziraat ve Hayvancılığın, ekim döneminde güncel sorunlarını dile getirmek için gündem dışı konuşma istemimin işleme konmasını rica ederim.

Mehmet Altınay
CTP Gazi Magusa Milletvekili

BAŞKAN- Buyurun Sayın Mehmet Altınay.

MEHMET ALTINAY (Gazi Magusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tahıl ekim dönemine girmiş bulunuyoruz. Yağışlarla beraber köylümüz üretim yapma heyecanı yaşarken, Hükümetin sorunları ile, yaratmış olduğu sorunlarla karşı karşıya kaldığından, üretimde birçok tıkanıklıklar da birlikte yaşanmaktadır.

Geçtiğimiz hafta içinde Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak Kıbrıs Türk Çiftçiler Birliğini ve Hayvancılar Birliğini de ziyaret ederek birlikte sorunlarını değerlendirdik. Bu arada ekim bölgelerimizde, köylerimizde yaptığımız temaslarda sorunları saptamaya çalıştık. Yalnız sorunlara geçmeden önce Sayın Tarım Bakanına geçtiğimiz dönemde yaptığımız konuşmalar ve Meclis tutanaklarına bakarak birtakım hatırlatmalar yapmak istiyoruz.

Geçtiğimiz yıl bildiğiniz gibi çimlenmeyen tohum sorunu Meclise getirilmişti. Geçen yıl ekim döneminde ve sonrasında köylüye kaliteli tohum, çimlenen tohum verilemediği için birçok yerlerde tohumlar çimlenmemiş, köylü arada, devlet büyük zararlara uğramıştır. Toplumcu Kurtuluş Partisi 24 Şubat 1987'de çimlenmeyen tohumlar, kuraklık ve hayvancıların sorunlarına ilişkin genel görüşme isteminde Ocak ayında bulunmuştur. Meclis tutanaklarına baktım, şunları söylüyorduk. "Ey.. Hükümet; böyle bir sorun vardır, geliniz bu sorunun boyutlarını tartışalım,

..454..

ayrıca bir genel görüşmede gelecek yılki sorunları da askariye yani şimdiki ekim dönemindeki sorunları da çözecek biçimde bu konuyu enine boyuna tartışalım" diyorduk. 16 Ocak 1987'de Meclis tutanakları elimdedir, bu konu tartışılmaktaydı. Ama Hükümet, çimlenmeyen tohumların sorununu, boyutlarını değerlendiremedi, görmek istemedi ve bu konunun Mecliste bir genel görüşme ile ele alınmasını bile kabul etmedi. Bir ay sonra, Şubat ayında yeniden gündem dışı bir konuşma ile hayvancı sorunları, çimlenmeyen tohum sorunu Meclise getirildi. Kuraklığın etkileri görülmeye başlamıştı, o günden Hükümet uyarılmaktaydı. Köylünün sesine kulak vermesi istenmekteydi. Ne acıdır ki o günde bu sorunlara yanıt verme gereği görülmedi. Son olarak Meclis tatile girmeden önce, üreticinin sorunları Meclise getirildi ve tutanaklarda aynen şu ifadelerle sorunu getiriyorduk. Diyorduk ki: "Meclis tatile giriyor, üretici alacakları, kuraklık alacakları ödensin" ve şunu ekliyorduk; "Hükümet desteği kırmadan söyleyelim, ondan sonra söylenmedi denmesin". Bugün konuştuğum şu sırada, köylü üretim yapma gayreti içindeyken, hala daha kuraklık paraları ödenmemiştir. Kuraklık paraları ödenmeyecek ama, otomatik olarak köylünün borçlarına %48 faiz uygulanacak. Faizler konusunda da söylediklerimi gene hatırlatmak isterim. Kooperatif Merkez Bankası genelgesi ile Hükümet Kararı arasında farklılıklar vardı. Yine inceletiyoruz, bakıyoruz, yanıt vereceğiz. Unutuldu, iş bitti. Köylüye %48 faiz, ödenmeyen kuraklık paralarına karşın, köylüye %48 faiz bugün uygulanmaktadır ve son olarak birkaç hafta önce mazot, gübre, elektrik ve diğer girdilere gelen zamlarla üretimin sıkıntılarını dile getirdik, dünyada üreticinin nasıl desteklendiği konusunda örnekler verdik. Ama hiçbir somut sonuç yoktur ve o günlerde Hükümet adına konuşan Sayın Tarım Bakanı Aytaç Beştaş bize şunları söylüyordu. Meclis tutanaklarından geçtiği biçimi ile aktarıyorum. "Çimlenmeyen tohum sorunu gündemden çıkarıştır". Ama biz hâlâ köylünün içinde geziyoruz, bu sorun çıkmamış, aksine diyorlar ki bu yıl da acaba alacağımız tohumlar çimlenecek mi? "Lefkoşa'nın batısında yağışlar oldu" demişti Sayın Bakan. "Bu sorun o tarafta halloldu. Dogusunda, Mesaryada kurak bir yıl yaşanıyor. O konu da bu kapsamla ele alınacak, bu iş bitmiştir. "Köylülerin gündeminde oysa bu konu bitmemiştir. "Gündemimizde" diyordu Sayın Bakan, "süt mamulleri ve donmuş et ithali yoktur".

o günlerde de buzlu et ve süt mamulleri ithali olacak diye bir endişe vardı. Bu kapı açılmadan, hele bir araştırma da Mecliste, dedik ki nedir? Köylü endişeli, hayvancı rahatsız. Bu kapıyı açacak mısınız diye soruyorduk. Açılmamıştı "Gündemde yoktur, verilebilir. Arzu ettiğimiz ortama gelinirse, gerekli tedbirleri almak koşulu ile süt mamulleri ve buzlu et ithaline izin verilebilir". Verildi de. Ama amaç olan halka ucuz et yeme, yedirme, sunma amacı gerçekleşmedi. Halk ucuz et yemedi, ama köylü bunun zararını hâla çekmektedir.

Kredi ve faiz konularını getirmiştik, "Konu tetkik e edilecek ve cevap verilecektir". Hâlâ cevap alınmamıştır.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu hatırlatmaları yaptıktan sonra biz istiyoruz ki söylenenlerin yerine gelmesini görmek isteriz. Konuları takip ederiz. O gün verilecek kısa bir yanıtla bu işlerin geçiştirilmesini de kabul edemeyiz. Onun için sık sık aynı konular olsa da Meclise getirmekteyiz. Şimdi bir köylü düşünün, Düzova'da, Korkuteli'nde, Dört Yol'da, Mesarya'nın göbeğinde bir köylü düşünün, yıllardır kuraklıktan etkilendi, borçlarına %48 faiz işlemektedir, kuraklık parasını alamıyor, ona rağmen üretim yapmak için mücadele ediyor ama Hükümet ortada yok. Kredi alamıyor. Hani Hükümet yüksek faiz politikasını uygulayacaktı, bankalarda paralar toplanacaktı da bu halka kredi açılacaktı? Şimdi yüksek faiz uyguladınız, bırakınız bankalarda ne kadar mevduat toplandı da bundan payını köylü alabiliyor mu? Köylünün kredi sorunu düne göre daha az mı, daha çok mu? Bugün köylünün kredi problemi düne göre daha çoktur. Bakınız her köye kooperatiflerden yükselen sese kapı kapı dolaşmaktadır lar kredi bulamamaktadır. Demek ki esas engel köylünün önünde bugünkü Hükümetin politikası ve anlayışı değil midir? Çekilsin Hükümet önünden, bu köylü bu şartlara rağmen üretim yapar ama, her türlü sorunu Hükümet yaratmaktadır.

MEHMET CİVA(Lefkoşa)(Yerinden)- Ulusal Birlik Partisine kaydolsunlar, kredi çok.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)= Koleje de girerler.

ERGÜN VEHBİ(Lefkoşa)(Yerinden)- Seçim zamanı verir hükümet.

MEHMET CİVA(Devamla)- Tarım Bakanına koklatmazlar.

ERGUN VEHBİ(Devamla)- Olsa kendi adamlarına verirlerdi.

MEHMET ALTINAY(Devamla)- Köylü üretim yapmak istemektedir. Bugün köylü devletten istediği kadar tohum alamıyor. Başvurularında istedikleri tohumun yarısından azı verilmektedir. Tohum bulamayan köylü, kredi bulamayan köylü, kuraklık parasını alamayan köylü nasıl üretim yapacaktır? İşsizler ordusu büyür memlekette, göç olgusu vardır, nasıl bu insanları tutacağız? Ve her yıl yapılan bir hataya doğru gidilmektedir. Elit tohum, kaliteli tohum olmayacak, sonuçta ne olacak? Tohum olmayan, hayyancılar için alınan arpaların kapıları açılacak, çalkalanacak ve tohum olmayan bu arpa, yemlik arpa, tohum diye köylüye tohum fiyatından satılacak. Ne hakkınız var? Tohum diye depolanmayan arpayı siz çalkalayıp tohum fiyatına köylüye satacaksınız. Bunu da kabul etmenin olanığı yoktur değerli arkadaşlar. Tohum olarak veriyorsanız ona göre değerlendirme olmalı ama, yemlik arpayı da tohum fiyatına, fahiş fiyatlarla bu köylüye satmaktan da vazgeçiniz.

Nadas konusunda da açıklık yoktur. Yıllardır kuraklıktan etkilenen ve hiç biçilmeyen araziler nadas kapsamında değerlendirilebilir mi? Teknik bir konu olmakla birlikte açığa çıkarılması gereken bir konudur. İki yıl köylü biçmemiş, kuraklıktan etkilendi, şimdi geçen yıl biçmedi, bu yıl o arazi ekilir ise, geçen yıl ve daha önceki yıl biçmediğinden dolayı iki yıl dinlenmiş bir tarla nadas kapsamında değerlendirilebilir mi? Hele tarlalara gübre de atılmış ise, bu yıl da gelişmeler şöyle görülüyor ki, yağışlarımız iyidir, bu arazileri nadas adı altında devre dışı bırakmak ekonomik bir davranış mı? Bu konu da açığa çıkarılması gerekmektedir. Yani eğer nadas konusu sürdürülecekse, nadas açık nadas yerine yem bitkileri ekimi teşvik edilmelidir. Yem bitkileri ekimi teşvik edilmelidir. Bu konuda köylüye büyük destek sağlanmalıdır. Özellikle Mesarya yöresi özel olarak ele alınmalıdır.

Yine bir ekim dönemi geldi, kuzu hesapları çıkmadı. Köylünün ihtiyacı bu ekim dönemindedir. Kuzu primleri konusunda henüz ses yoktur. Bu konu da süratle halledilmelidir. Kur farkları adı altında yıllardır sürdürülen sömürü politikası, ihracatta kuzu olsun, diğer ürünler olsun, ihracat tarihindeki kurlarla ödeme yapılmak suretiyle milyarlarca lira kaynak üretimden çekilmiştir. Para Kambiyo Yasası ile birdüzenleme gelmiş, ancak henüz bu uygulamaya geçmemiştir. Umarız ki bu artık sona erdirilmiştir.

Buzlu et ithali konusuna az önce değindim için kısa olarak değiniyorum. Bugünkü buzlu et politikasının ne tüketiciye, ne de hayvancıya yararı olmamıştır. Toplum ekonomisi, tüketicisi ile beraber büyük bir darbe yemiştir. Büyük bir darbe indirilmiştir köylüye, hayvancıya ve tüketiciye. Çünkü buzlu et de taze et fiyatına satılmaktadır. Kime hizmet? Birkaç ithalâtçı dışında bunun hiçbir yararı olmamıştır ve bu konu ele alınırken, unutmayalım buzlu etin geldiği ülkelerde hayvancı milyarlarca yardım alır ve yine söylüyorum, bugünkü sistemde köylümüz bunca kredi, kuraklık sıkıntıları içinde, haksız ve insafsız bir rekabete sokulmaktadır. Bu kısa bir süre sonra, kâhîp olmak gerekmez, üretimin sona ermesi anlamında bir politikadır.

Bir de Barış Kuvvetlerinin aldığı sebzedir, süt mamulleridir, o konuya da işaret etmek isterim.

BAŞKAN- Sayın Mehmet Altınay; vaktiniz dolmuştur.

MEHMET ALTINAY(Devamla)- Toparlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Barış Kuvvetleri önemli miktarda süt mamulleri ve sebze, tarım ürünleri kullanmaktadır. Hükümetle Barış Kuvvetleri arasında yapılacak bir anlaşma ile uygun şartlarda, fiyatta, kalitede ve zamanda bu ihtiyaç mümkün olduğu kadar yerel kaynaklardan karşılanmalıdır. Bugüne kadar bu yapılamamıştır. Bizde üretilen birçok ürün, ithal edilmektedir. Oysa bu konuda bir anlaşma sağlanabilirse, üretim bakımından bazı sıkıntıları aşmak mümkündür.

Bütün bu konuşmalarımın içerisinde Sayın Bakandan şu konularda açıklık getirmesini istiyorum. Tohum sorunu nedir? Bugün var olan sıkıntılar nedir? Nasıl aşılacaktır? Bu konuda bu kürsüden köylüye bir mesaj iletilmesini istiyorum. Kuraklık alacaklarının son durumu nedir? Taka tek söyleyim, bu mesajları benim de eksik bilgilerim olabilir, öğrenmek istiyorum. %48 faiz uygulaması neden, madem ki kuraklık alacakları ödemedi, neden faizler ertelenmiyor? Süresi uzatılmalıydı bize göre, %48 faiz uygulanmamalıydı. Çünkü ödemelerden olan gecikmenin sorumluluğu Hükümete aittir, köylüye ait değildir. Vergi politikasını köylü eleştirmektedir. Vergi politikasını köylü eleştirmektedir. Çünkü bu yasa 1982 yıllarındaki 1,000,000 ile bugünkü 1,000,000 arasında fark vardır. Bunlar ele alınmalıdır. Bugünkü 1,000,000'lük iş, bugün 5,000,000- 6,000,000 istemektedir, oysa uygulama 1982 yılına göre yapılmaktadır. Nadas arazilere yem bitkisi ekimi konusunda Hükümetin yaklaşımı nedir? Ne gibi kolaylıklar yapılmaktadır, ne düşünmektedir?

Buzlu et ithali politikası ne olmaktadır?

Kredi sorunu nasıl çözülecektir, faizleri yükselttiniz, eğer tasarruflar artmışsa, köylünün payı bundan ne olacak? Oysa görülen, köylü daha çok kredi sorunu içindedir.

Kuzu primleri ne zaman ödenecektir? Ve yine Barış Kuvvetlerinin süt mamülleri ve diğer ihtiyaçları konusunda temaslar yapılmış mı, netice nedir, konuda düşünceleriniz nedir? Zaten genel olarak köylünün bu konularda beklentileri, bu konularda açıklama yapılması gerekiyor. Ana başlıklar altında söyledim, eğer bizim de bilmediğimiz yanlar varsa Hükümet açıklık getirsin ve köylü de ne yapacağını bilsin. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Altınay.
Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER - Sayın Başkan,
sayın milletvekilleri;

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bugün
günümdür Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bugün, ben söyleyecektim
Sayın Ergin Bey. Gerçekten gün benim günüm.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Hükümet de sen.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Mevsim benim mevsim olduğu
için.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Nezâketen bir kişi
dinleseydi sizi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - O konuya girmek istemiyorum
Sayın Ziya bey.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Nezaketen bir kişi de bulunur da sizi dinler.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ziyanı yok efendim, herhalde bana güvendiklerinden olsa gerek.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Hayır efendim, sizi bıraktılar bizim dışımıza, parçalayalım sizi. Destegi çektiler.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yok, ona gücünüz yetmeyecek ki. Ona gücünüz yetmeyecek, onun için hiç endişe etmeye gerek yok yani.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Zaman gösterecek, zaman gösterecek.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gücünüz köylüye geçer.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yetmeyecek.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Zaman gösterecek efendim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sayın Altınay arkadaşımın görüşleri...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Attılar sizi arslanların önüne. Bu arslanların elinden kurtulmak kolay mı?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Kurtuluyorum her zaman, gene de kurtulacağım şimdi, göreceksin.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Sayın Bakanı dinleyelim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Görüşleri doğrultusunda, sorduklarına ben de kısaca cevaplar vermek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım buradan çimlenme konusu müteaddit defalar konuşuldu, bu Mecliste görüşüldü. Sayın Altınay'ın söylediği gibi kollarımızı da açarak doğu-batı şeklinde izahlarda bulunduk ve bizim haklılığımız ortaya çıkmıştır Sayın Altınay. Bu memlekette çimlenme konusu gerçekten olmamıştır. Alayköy'de başlayan bu olay, Alayköy'de Cumhuriyetçi Türk Partisinden arkadaşlarımızın topladığı imzalarla başlatılan bu olay sonrasında, haset mevsimi geldiğinde Alayköy'de tahıl bayramı yapılmıştır.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Tahıl başka yerden geldi.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Tahıl başka yerden geldi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ve söylediğimiz gibi gerçekten çimlenme konusu olmamakla beraber Mesaryada, yani ülkemizin doğusunda kuraklık olayı vardı ve sonunda bu olayı da saptamış olduk. Çimlenmeyen denem yerlerde dönüm başına alınan ürün miktarları bellidir. Evet bazı tarlalar özellikle söylüyorum, Mesaryanın dışında kuraklık veya verim dolayısıyla, kuraklığı bir kenara bırakıyorum, verim dolayısıyla görüşlerden, itirazlardan başka hiçbir olay yoktur. Çimlenme diye bir olay yoktur, kapanmıştır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Sayın Bakan her tarafta vardır. Korkuteli'nde de vardır...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - O kuraklıktır Sayın Angolemlî.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Mutluyaka'da da vardır.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Kuraklıktır efendim o.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - İki tohum ektiler, diğeri oldu.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır, kuraklıktır ve onun gelişmeleri içerisindeyiz. Şimdi konuşacağız. Konuşmaların içerisinde sorularınız zaten vardı. Ben tek tek madde başlıkları şeklinde değil de, cevapların içerisinde siz de bulacaksınız Sayın Altınay.

Değerli arkadaşlarım; geçen sene özellikle çimlenme dediğimiz olayda tohumluklar konusu gündemdedi. Biz 1986 senesinde yaşadığımız az da olsa, bizi tedirgin eden ve kuraklık olarak karşımıza çıkan olayları önlemek için bu sene Bakanlık olarak gerçekten ta sezonun başlangıcından çok önce tedbirlerimizi almaya başladık. Size rakamlarla ifade ediyorum.

1986'da 1447 ton tohum, temizlenmiş, vasıflı tohum diye üreticiye verilmek üzere hazırlanmıştır. Biz onu bu sene 2282 tona çıkardık Sayın Altınay. Yumuşak buğday 96 tonda, biz onu bu sene 330 tona çıkardık. Sert buğday 313 tonda, biz onu bu sene 340 tona çıkardık. Türkiye Cumhuriyeti'nden, Anavatan'dan 120 ton buğday tohumluğu gelmişti, bu sene 500 ton tohum buğday tohumluğu gelmiştir. Ve sonuç itibarıyla değerli arkadaşım; 1986'da 1976 ton olan tohumluğumuz, bu sene 3452 ton olarak hazırlanmıştır. Niçin daha fazla değil? Niçin herkese istediği tarzda tohum veremiyoruz? Hasat mevsiminden önce Bakanlığım, tohumluk vasfına haiz tarlaları tespitte çıktı.

Değerli arkadaşlarım; gerçekten bu ülkede bir tohum sıkıntısı vardır ve tohumluk vasfını kaybetmiştir. Tüm ülkede yaptığımız araştırmalar sonunda bulduğumuz rakam bu kadardır. Daha fazla evsafı, vasıflı tohum veremiyoruz. Bu bir gerçektir, bunu saklamanın anlamı yoktur. Onun için Tarım Bakanlığı olarak bu sene biz bu tedbirleri aldık ve dedik ki: "Lâf olsun diye tarlalarınızı ekmeyeceksiniz. Bizden aldığınız vasıflı tohumlarınızı istediğiniz vasıflı tohumlarınızın size tohum olarak

sorumluluk taşıyarak yarısını vereceğiz. Sizler yine kendinize ait tarlanızı ekme için yarı tohumluğunuzu, tarlanızın en iyi yerinden alacaksınız. Ama vasıflı tohum olarak benden bu kadar alacaksınız." Geçen seneki olayı mı tekrar etseydik Sayın Altınay? Geçen seneki gibi herkese ambarları açıp verse miydik? Ama söylüyorum. Tedbirlerimiz sonucunda iki misline yakın artışla biz bugün üreticinin karşısına çıktık.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - İthal edeceğimiz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İthal da edeceğiz. Zamanı gelince...

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Peynir ithal edersiniz da tohum ithal edemez misiniz?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Zamanı gelince ithal edeceğiz ve dünyanın hiçbir yerinde devlet mutlaka yüzde yüz tohumluğu karşılayacak diye bir olay da yoktur.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bizde böyledir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bizde de değildir böyle. Alistırılmış çirkin bir olaydır bu. Yani vasıfsız oluyor. Sayın Alpay bey. O zaman o 40 ambar dediğimiz olaya dönüyoruz işte.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Kaliteli tohumluk ithal edilmez efendim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ediyoruz. Yapıyoruz işte.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İlla de hibe bekliyorsunuz Türkiye'den.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ya, olur.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Meksika'dan getiriniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Getireceğiz, hepsini yapacağız. Tamamlayacağız, sabredin.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Ne zaman?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ve biz 1987 senesinde buğday olarak hepsini karşılıyoruz. Buğday olarak tohumluğun hepsini karşılıyoruz bu sene. 1987'de tüm tohumluk ihtiyacını karşılarken, doğu taraftaki tohumlukları yeniliyoruz, seneye de yine ihtiyacı karşılayarak batıdaki tohumlukları yenileyeceğiz. Buğday olarak. Arpa için ayrıca tabii görüşlerimiz olacak, çalışmalarımız olacak.

Tohum, niçin kooperatifler tohumu bizden almıyor, niçin eksik alıyor, onu söylemeye çalıştım. Bu ülkede kuraklığın olduğunu söyledik. 99,000-115,000 dönüm arazide kuraklık müracaatı bize yapılmışken, Bakanlığım yeniden müracaatlar içerisinde 99,000 dönümün gerçek müracaat olduğunu saptamıştır. Geriye kalan 16,000 dönüm kuraklığın, kuraklık müracaatının çift müracaat, yanlış müracaat şeklinde elemeye tabi tutmuş ve neticede sonuç itibarıyla 99,000 dönüm arazinin bu sene kuraklığa girdiğini tesbit etmiştir. Çalıştığımız takvim üzerinden hiç şaşmamacasına bu ayın sonunda verdiğimiz talimat doğrultusunda Tarım Sigortası çalışmalarını bitirmiş ve 99,000 dönüm arazinin 25,000 dönümünün nadasa bırakıldığını, üzerine diğer yem bitkilerinin ekildiğini tesbit etmiş, geriye kalan 60 küsur bin dönümünün nadasa bırakılmadığını, üzerine değişik yem bitkilerinin ve diğer yeşil bitkilerin ekilmediğini tesbit etmiş ve tüzük gereği sigorta kapsamına alınıp alınmayacağı sonucuna gelmiştir. Bu konuda da geçen defa Kireli'nin geç kaldığı gibi Sayın Altınay da geç kaldı... Halbuki dön...
Dön,..

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Adanı Kasım ayına kadar bekletirsiniz, kuraklık tesbiti yapacağım diye Kasım ayına kadar adanı bekletirsiniz, nasıl nadas çıkarsın o adam?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Dün... Nadas çıkarmakla ne ilgisi var be Naci Talât?

NACİ T. USAR (Devamla) - Var tabii...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Alâkası yok.

NACİ T. USAR (Devamla) - Ne zaman çıkarılır bu memlekette nadas?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hadi canım sen de...

Dün Bakanlığım ilgililerle, Başbakan ve Maliye Bakanlığında görüşmelerde bulunmuş ve kuraklık ödemesine tüzüğün ilgili maddesine rağmen, bir ufak fark getirerek nadasa bırakanla bırakmayı ayırmak için bir ufak fark getirerek, ödemelerde fark getirerek, kuraklığın ödenmesine prensip olarak karar vermiş ve önümüzdeki Çarşamba günü Bakanlar Kurulunda görüşmeye yine karar vermiştir. Bu sene, bu önümüzdeki Çarşamba günü bu konu kapanacaktır.

NACİ T. USAR (Devamla) - İzleyeceğiz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bekleyeceksin tabii.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bizim geç kaldığımız şeyi söyleyin.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - İnşallah efendim, inşallah.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Söylediklerimizin hiçbirisi hakikat çıkmıyor Sayın Çağda. Ama muhalefet olmanın tabii tadını ben de tattığım için ne kadar güzel burda konuşmak, çok tatlı bir olay.

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Siz ne konuşuyorsunuz?...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İşte odur yani...

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Biraz da ioraat yapsanız memnun olacağız.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nedir bu yaptığı?...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Beşeşler; bizim geç kaldığımız nedir?...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bir daha Altınay, duymadım.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kurak araziler nadas muamelesi görecek mi, yoksa onlar bu yıl da ekilmeme durumundadır?

NACİ T. USAR (Devamla) - Haa, odur bütün dert.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hepsi ödenecek.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Yok, gelecek yıl için.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Gelecek yıl için Bakanlar Kurulunda alacağımız kararı duyacaksınız. Bunun tartışmasını yapıyoruz daha. Yani tüzüğün ilgili maddesi bu sene dediğim gibi tam manasıyla uygulanmayacaktır. Tüzüğün ilgili maddesine göre aslında 99,000 dönüm, 1538 vatandaşa bir kuruş para ödenmemesi gerekmektedir. 530 vatandaşa para alacak, 1538 vatandaşa para almaması gerekecektir. Tüzüğün emir hükmüdür.

NACİ T. USAR (Devamla) - Siz yaptınız Tüzüğü, biz değil.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Buna rağmen, Hükümetin beş seneden beri, beş-altı seneden beri devam eden kuraklığı gözönüne alarak, çiftçileri fazla mağdur etmemek için ödemelere gidecektir. Bunu buradan ilk defa bu vesileyle açıklamış bulunuyoruz.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Teşvik bazından alacak Sayın Bakan herhalde, değil mi?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Nadas ve yem bitkileri konuşmanın içinde geçti Sayın Altınay. Zaten ekilmesi gerekiyor, ekilirse zaten nadas sayılmıyor. Dolayısıyla bizim tarafımızdan bir anlamda teşvik edilmektedir diğer yem bitkileri. Ayrıca bu sene diğer senelerden farklı olarak parasal veya tohum yardımı da yem bitkileri için Bakanlığım tarafından üreticilere teşvik mahiyetinde yapılacaktır.

Donmuş et ithaline geliyorum...

Hangisi Naci beyin söylediği?...

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu konuydu.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ha bunu söyledik canım şeyde, Naci bey biliyor aslında bunları.

Bakan olduğundan çok uzun zaman süreyle donmuş etin bu ülkeye gelişini biliyorsunuz engellemiştik, Hükümetle beraber karar vermiştik. Tarım Bakanlığı olarak gereksiz olduğuna inanmış ve bunu sürdürmüştük.

Değerli arkadaşlarım; ancak şu bir gerçek ki bugün ülkede, besiciliğin gerçekten zor olduğu, pahalı olduğu gözünüze alınırsa, hayvan kesiminde arzu etmediğimiz düzeye doğru gidişleri farkettiğimiz için biz, bir müddet hem topluma ucuz et yedirmeyi düşünerek, hem de bu hayvan sayısını, hayvan popülasyonunu artırabilmek için donmuş ete izin verdik, halâ da bu sürdürülmektedir, bu görüşte değişiklik yok. Devam ediyor.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Çelişkiye dönüşüyorsunuz Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Düşünüyorum efendim.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Bu ülkede hayvan popülasyonu o kadar çok arttı ki, üretici artırdı ki ihracat yaptı geçmiş UBP Hükümetleri...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İşte o bir defa, o bir defa oldu efendim tamam, doğrudur.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Şimdi siz düştüğünü söylüyorsunuz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ama diğer küçükbaş hayvanda şu anda da sürüyor tabii ihracat. Yani donmuş et konusunda, donmuş etten de öte, hatta biz bir adım daha ileri attık.

Değerli arkadaşlarım; gelişkili gibi gözüküyor Sayın Çağda'nın dediği gibi, ama değildir. Biz ısrarla hayvan popülasyonunun artırılmasını istiyoruz. Önceki uygulamalardan donmuş ete karşı olan toplumun bakış açısında şüpheler belirdiği için kesilmiş taze ete de döndük. 4.000 liraya, 4.500 liraya okkasını o etleri sattırmaya çalışıyoruz.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Fiyatı da sabit tutsaydınız o zaman alkışlanmış olacaktınız. Sayın Bakan. Maalesef o konuda Hükümet politika üretmedi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hangisi Fadıl bey?

FADIL ÇAGDA (Devamla) - İthal edilen taze etin piyasaya sunuşu tamamen serbest bırakıldı. Ve birtakım çığkız...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır, efendim.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Tabii, tabii

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ticaret Sanayi Bakanı burda yok, Ticaret Sanayi Bakanlığının verdiği fiyat vardır.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Perakente kaça satılıyor?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Perakente fiyatı vardır efendim.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - O nerdedir söyleyin de biz de alalım. Nerde vardır 4.500 liraya et.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - 4.500 liraya satılmasıdır, Ticaret Sanayi Bakanlığının şeyi vardır, tamimi vardır.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Maalesef 6.000 liraya satılıyor.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - 6.000'den satılıyor.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Efendim kasaplar alıcıyı belki istismar etmektedir. Fakat bunu Hükümet politikası olarak sabit tuttuk biz.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Belkisi yok.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Denetleyin sizi alkışlayalım efendim, denetleyin sizi alkışlayalım muhalefet olarak.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - 6.000'den aşağı et nerde var söyleyin de alalım.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Şimdi gideceğim öğlende alıp geleceğim.

Kuzu primlerinin temizlenmesi konusuna gelince; biliyorsunuz Kuzu İhraç Komitesinin Yönetim Kurulu Başkanı yurt dışındadır. Hesaplar bitti, bitmek üzeredir değerli arkadaşlarım, Sayın Altınay. Sanıyorum bu hafta sonunda gelecek olan Yönetim Kurulu Başkanı, pardon üyesi, başkanı değil, üyesinin katılmasıyla kuzu primleri ödenecektir. Yani bu konuda geriye dönüş söz konusu değil, biraz daha elimizi çabuk tutabilirdik, ancak Yönetim Kurulu Üyesi yurtdışındadır, onu ifade ediyorum.

Döviz İstikrar Fonuyla ilgili uygulamalar biliyorsunuz başladı.

Sorularak şu şeye geleyim. Barış Kuvvetleriyle temas konusuna geleyim. Sayın Altınay; geçen sene bizim uygulamamızı herhalde biliyor onun için geldi burdan konuştu. Geçen sene biliyorsunuz bu ülkede et, hayvansal gıdalar için söylüyorum, et hariç herşeyi bu ülkeden Barış Kuvvetleri Komutanlığına verdik. Yalnız bu sene de ihaleye çıkıldı. Yine Bakanlığım Devlet Üretim Çiftlikleri eliyle, özel sektörle ihalelere girdiler, bir kısmı giremedi, bir kısmı girdi, fiyatlar konusunda anlaşamadı.

Değerli arkadaşlarım; Barış Kuvvetleri Komutanlığı rayiç bedel olarak askerine tabii, daha ucuz yedirebilmek için bütün imkanlarını kullanmaktadır. Bizim girdilerimiz sebebiyle, maliyetlerimiz sebebiyle sonuç itibarıyla bazı ürünlere yetişemiyoruz fiyat olarak. Ancak geçen seneki başarımızı bu sene de tekrar edeceğimizi umuyorum. İhaleler kapandı ama, dediğim gibi sonuçlanmadığı için ikinci bir ihale daha açılacak ve Kolordu Komutanlığıyla, Barış Kuvvetleri Komutanlığıyla bu görüşmeyi biz sürdürmeye devam edeceğiz. Geçen seneki gibi inşallah bütün hayvansal ürünler bizim tarafımızdan temin edilecektir.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Tavuk konusunda yanlış politika izlediniz Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hangisi Fadıl bey.

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Hacıali'leri tekel yaptınız piyasada. Devletin görevi, üreticiyi teşvik yanında piyasayı da düzenleme yoludur Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sayın Çağda;

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan... Tamam efendim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sayın Çağda; Devlet Üretim Çiftliklerimizin kapasiteleri her tarafa yetiyecek miktarda değildir. Bu da bir olaydır ve bizim Hükümet felsefemize göre özel sektör de kendine düşen görevi burada yerine getirecektir. Onu da ifade etmek istiyorum, ama Devlet Üretim Çiftliği gerçekten denge unsuru olmaya devam etmektedir. Saygılar sunarım.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan sorumuz vardır.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Faizlerin ertelenmesi konusunda Sayın Bakan; birşey söylemediniz.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Mümkün mü?... Mümkünse cevap verelim efendi.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER - Maliye Bakanı onu cevaplandırarak herhalde şimdi.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kimi?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Faizlerin ertelenmesi konusunu.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Bir sorumuz var.

BAŞKAN - Konuyla ilgili soru olsun.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Ülkemizin bazı kesimlerinde suni gübre kullanmadan ekim yapıldığına dair bilginiz var mı?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır yok.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Diğer bir sorum; çimlenmemiş tohum olayını kabul ediyor musunuz?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır, söyledim işte etmiyoruz diye.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Bakan; bir sorum da benim var efendim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Üreticilere bu yıl ekim için gerekli arpa tohumunun yarısını vereceğinizi kaç ay önce bildirdiniz?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Taaaaa Haziranda. Dört tane bildirim var, isterseniz buraya getirebilirim. Yani hasattan önce. Çok önce. Bu konuda samimi söylüyorum ve iddialıyım. Evet...

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Devamla) - Donmuş et ithaline devam edecek misiniz?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet, evet, bir müddet daha.

NACİ T. USAR (Devamla) - Donmuş değil, şimdi taze ettir gelen efendim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Taze etle beraber bir müddet daha. Peki teşekkür ederim.

Buyurun Naci bey.

NACİ T. USAR (Devamla) - Sayın Bakanım az önce konuşmanızda, Sayın Altınay'a cevap niteliğindeki konuşmanızda dediniz ki kuraklık kapsamında olan bölgelerdeki tarlaları biz hadasa açılmış tarla muamelesine tabi tutmak

için görüşmekteyiz ve bunu Çarşamba günü Bakanlar Kurulunda bir karara bağlayacağız. Sizin bakanlık olarak bu konudaki öneriniz nedir?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bizim önerimizdedir zaten bu giden Sayın Naci bey.

NACİ T. USAR (Devamla) - Siz bunu istiyorsunuz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii efendim, benim Tarım Bakanlığımın önerisidir ve bu prensipler doğrultusunda ilk toplantıyı - şimdi dışarı çıktı - Maliye Bakanı ve Başbakan nezdinde yaptık, tabii.

NACİ T. USAR (Devamla) - Geçen sene kuraklık 86-87 sezonunda kurak geçen ama, bir önceki yıl da kurak geçen bölgelerde de aynı prensibi uygulayacak mısınız?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Önümüzdeki sene aynı prensibi uygulayacak...

NACİ T. USAR (Devamla) - Hayır, diyelim ki 85-86'da kurak geçen...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Onlar ödendi zaten Naci bey.

NACİ T. USAR (Devamla) - Kurak geçen bir yöreyi...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet.

NACİ T. USAR (Devamla) - 86-87'de de kurak geçtiğinde nadas muamelesine tabi tutacak mısınız?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii tutacağız. Eğer 99,000 dönümün içine girmiş ise, rakam olarak ifade ediyorum. Yani sağda doğuda Güvercinlik'in batı eteklerinden Düzova'ya kadar, güneyde Akdoğan'ın kuzeyinden Nergisli köyüne kadar, kuzeydeki sahada 99,000 dönüm içerisine girmiş ise, geçen sene de kuraklıkta bile bu sene aynı işleme tabi tutulacaktır.

NACİ T. USAR (Devamla) - Yani nadasa bırakılmışsa...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet, evet, evet.

NACİ T. USAR (Devamla) - Teşekkür ederim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Aytaç Beşeşler.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Teşekkür ederim efendim.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayın Başkan; bir cümle ile düzeltme yapmak istiyorum efendim izin verirseniz. Sayın Bakanın CTP ile ilgili bir sözünü...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Sözünü geri aldım efendim, ama olay buydu da onu, sözünü geri aldım efendim.

BAŞKAN - Peki efendim, sözünü geri almıştır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tutanaklara geçtiği için...

BAŞKAN - Sözünü geri almıştır.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yalnız elimizde imzalar var ama tartışmayalım.

BAŞKAN - Tamam efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Bakan; ayıp birşey değil CTP'liler tabii ki toplar, önemli değil. Ancak o olayda köylüydü ve bizim yanımızda toplamaya kalktıkları anda dedik biz ayrılalım, ondan sonra siz ne yaparsanız yapın.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tamam, anlaşıldı efendim.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Zeytinyağı konusunu esgeçtiniz yine Sayın Bakan. Onu ben not ettim, bu defaya...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İnşallah...

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Yurttaş bekliyordur.

BAŞKAN - Evet, ikinci gündem dışı konuşma istemi Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne milletvekili Sayın Rasih Keskiner'in "Girne Bölgesindeki Spor Tesisleri" hakkındadır. Lütfen okur musunuz.

KATİP -

4.11.1987

K.K.T.C. Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

6 Kasım 1987 tarihinde toplanacak Cumhuriyet Meclisinde "Girne Bölgesindeki Spor Tesisleri" üzerinde gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

Gereğini saygılarımla rica ederim.

Rasih Keskiner
Toplumcu Kurtuluş Partisi
Girne Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Rasih Keskiner.

RASIH KESKİNER (Girne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündem dışı konuşmanın esasına geçmeden önce, geçmiş birleşimde bu kürsüden, Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekillerine yönelik bir itham yapılmıştır. Ş hususu da açıklamak durumundayım. Aslında bu konuyu bu

kürsüye getirip getirmemeyi çok düşündüm. Yalnız eğer bu tip olaylar gelecekte de devam edecekse, bunları bir an önce bu kürsüye getirip en azından hassasiyetimizi belirtmek ihtiyacını duydum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözkonusu olay Ortam Gazete'sinde Ulusal Birlik Partisinin kongreleriyle ilgilidir. Kendi parti içindeki sorunlarıyla ilgilidir ve biz hiçbir partinin kendi sorunlarına ilgili olmak istemiyoruz. Dolayısıyla sözkonusu partilerin de kendi iç sorunlarına bizleri bulaştırmaya kalkmalarına fırsat vermeyeceğiz. Aslında sözkonusu yayın organında dile getirilenleri biz söylememekteyiz. Yani Ulusal Birlik Partililer birbirlerine söylemektedirler. Bunlarla ilgili elimizde bildiriler vardır. Birbirlerini suçlamaktadırlar. Ne söylemektedirler onları da ben burdan, bu kürsüden söylemeyi uygun bulmamaktayım. O kadar acımasızca birbirlerini suçluyorlar ki ben bu bildiriler içerisindekileri bu kürsüden tutanaklara geçmemesi için söylemeyeceğim. Onun için arkadaşlarımızın özellikle bu hususta daha dikkatli, hassas olmalarını istiyorum. Ve eğer gün gele biz birşeyler biliyorsak, görevimizdir buraya getirip açıkça konuşmak ve eğer biz bir şey yazacaksak her zaman yaptığımız gibi ismimizi, imzamızı da koyarak yazmaktan da çekinmeyeceğiz. Dilerim bu konu bundan sonra bu Meclisin gündemini meşgul etmez.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugünkü gündem dışı konuşmamda esas olarak halkımızın büyük bir ilgiyle izlediği, ilgi duyduğu spor konusunda bazı hatırlatmalar yapmayı uygun buldum. Özellikle bir bütçe dönemine yaklaşmaktayız. Her üç senede bir spor şuraları yapılmaktadır. Spor şuralarında yüzlerce karar üretilmektedir. Üçüncü Spor Şurası da bundan iki yıl önce yapılmıştır. Yüz elliye yakın karar üretilmiştir. Ancak bunların bugün oldu kaç tanesi hayat bulmuştur onlar da ayrı konudur. Sporda amaç, sporu çok daha fazla geniş kitlelere yaptırmaktır. Özellikle sağlık yönünden

de ilgisi dolayısıyla ve özellikle Kıbrıs'ta yürütmesini günden güne azaltan toplumumuz için kitle sporuna ağırlık verilmesinde büyük yarar vardır. Dolayısıyla kitle sporu tesislerinin tüm Ada'ya yayılmasında büyük yarar vardır. Görmekteyiz Lefkoşa'da birtakım tesislerimiz tamamlanmak üzeredir. Yalnız bu tesislerin bölgelere de yayılmasında büyük yarar vardır. Bu çerçevede özellikle Girne bölgesinde de Karşıyaka'dan Esentepe'ye kadar çeşitli spor dallarıyla ilgilenen gençlerin daha rahat spor yapacakları bir kapalı spor salonuna gereksinimleri vardır. Ve böyle bir salon Anafartalar Lisesinde mevcuttur. Ve bir tadilatla genişletilip bu bölge halkının hizmetine sunulması da mümkündür. Ve dolayısıyla bu salonda her türlü kitle sporu rahatça yapılabilecektir. Hatta bugün ta Karşıyaka'da, Lapta'dan çıkıp Lefkoşa'ya gelip bu birtakım kitle sporlarının yapımı için salon arayışları içinde olan gençlerimiz bulunmaktadır. Dolayısıyla özellikle bütçe aşamasında olduğumuz bu devrede bu hususların da Hükümet tarafından da dikkate alınmasında büyük yarar olacaktır kanaatindeyim.

Aynı şekilde Girne'de yeni yeni başlayan bir sorun stadyum çevresindeki otopark olarak kullanılan alanların eşdeğere kaynak olarak dağıtılmaya başlanmasıdır. Bu da büyük bir sorun getirecektir önümüzdeki yıllarda. Stadyumun hemen dibinde, otopark olarak kullanılan yerlerin eşdeğere kaynak olarak verilmesine başlanmıştır. Bunların da bir düzenleme ile ya verilmemesi veyahut da başka bir düzenleme getirilmesinde geniş yararlar vardır ve özellikle Spor Bakanlığının bütçesine baktığımız zaman bu yıl yatırım olarak öngördüğümüz 125 milyon civarında bir yatırım görülmektedir ki bunun tamamı da Lefkoşa'daki stadyum ve kapalı spor salonu için amaçlanmaktadır. Bunun da önümüzdeki bütçe görüşmeleri sırasında hassasiyetle ele alınması, dikkatle incelenmesi ve özellikle ülke halkımızın kitle sporuna yönelmesi açısından daha geniş yatırımlara yer verilmesi açısından büyük yarar vardır. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Rasih Keskiner.

Sayın milletvekilleri; ikinci gündem dışı konuşma da tamamlanmıştır. Size sunuşlar kısmında bilginize getirilmek üzere bir sunuşumuz daha vardır. Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinde üye değişikliğine ilişkin bir tezkeredir. Lütfen okur musunuz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

6.11.1987

Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinde görevli Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa milletvekili Sayın Çetin Weziroğlu'nun yerine, Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa milletvekili Sayın İsmail Bozkurt görevlendirilmiştir.

Bilgi ve gereğini saygılarımla rica ederim.

Erdal Süreç
Toplumcu Kurtuluş Partisi
Grup Başkanı

III. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; böylece gündemimizin birinci maddesi tamamlanmıştır. İkinci ve üçüncü kısımlarda görülecek konu olmadığından ve sorular kısmı da altıncı kısımdan sonra görüleceğinden şimdi beşinci kısma, Genel Görüşme ve Meclis Araştırması yapılmasına geçiyoruz.

Bu kısımda önce Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın sunmuş olduğu "Genelde Marençiyeye Sektörü, Özelde ise Cypfruvex üzerine Oynanan Oyunlar" ile ilgili genel görüşme açılması önergesinin öngörüşmesi yapılacaktır. Önergeyi okuyunuz lütfen.

KATİP -

20 Ekim 1987

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına,
Lefkoşa.

Genelde "Narenciye Sektörü" Özelde ise "Cypfruvex" üzerine oynanan oyunlarla ilgili, GENEL GÖRÜŞME açılmasını önerir, İçtüzüğün 116. maddesi uyarınca önerimin işleme konmasını arz ederim.

Gerekçe:-

Narenciye sektöründe izlenen politikalar sonucunda gerek üretici gerekse bu alanda çalışanlar darboğaza girmiştir. CYPFRUVEX ile, ilgili de izlenen hükümet politikaları, bu KİT'i günden güne bu alanda etkisizleştirmekte, ayrıca ihracat içindeki payı da giderek azalmaktadır.

Konunun önemi nedeniyle Mecliste genel görüşme açılmasına gerek olduğu inancındayız.

Mehmet Civa

CTP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Mehmet Civa.

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI
TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Sayın Başkan; kaç kadar devam edecek? Erteleyelim Sayın Başkan, zaten bitmeyecek.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Sayın Ulusal Birlik Partisi grubundan bir öneri vardır. Bugün bir açılış töreni nedeniyle erken gitme istemleri vardır. Bu hususta kaç kadar devam edilsin diye soruluyor.

Bir dakika Sayın Mehmet Civa, bunu açıklığa getirelim.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Devam edelim bir saata kadar, ondan sonra gideriz.

BAŞKAN - Saat...saat 1.00'e.

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa) (Yerinden) - 1.00'de ara verelim.

BAŞKAN - Saat 13.00'e kadar devam edelim. Olgun Paşalar Bey saat 13.00'e kadar demiştir. Hangisini önerelim?

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 12.45'e kadar.

BAŞKAN - 12.45'e kadar, peki. İyi mi efendim 12.45'e kadar?

Buyurun Sayın Mehmet Civa.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime ve konuşma girmeden önce iktidar partisine mensup milletvekillerinin, bugün Bafra'da 600 yataklı bir turizm tesisinin açılışı nedeniyle...

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa) (Yerinden) - 4.000 Civa 4.000.

MEHMET CİVA (Devamla) - Efzlenlenecek olan temel atma törenine ki bu tören saat 15.30'dadır. Bu törene katılabilmek için büyük bir sabırsızlık içerisinde görünmektedirler. Bunu biz anlayışla karşılıyoruz. Geçmişte de bu konuda çok söyledik. İzlenen Ekonomik Yıkım Paketi ve...

İÇİŞLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Sayın Başkan lütfen yani konu dışı, konu bu mu?

MEHMET CIVA (Devamla) - Politikaları nedeniyle...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Usul var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tahmin ederim konuya giriyordur.

MEHMET CIVA (Devamla) - Turizm konusu...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Lütfen Sayın Başkan, Ekonomik Paketle ne ilgisi var?

MEHMET CIVA (Devamla) - Ülke ekonomisinde...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Olmaz efendim böyle şey olmaz. Yüzümüze baka baka şey eder.

MEHMET CIVA (Devamla) - Ön plana çıkarıldığında, gerek Ulusal Birlik Partisi, gerekse...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Olmaz Sayın Başkan.

MEHMET CIVA (Devamla) - Gerekse Yeni Doğuş Partisinin oluşturduğu Koalisyon Hükümeti...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Konuya gelsin lütfen Sayın Başkan. Nasıl olur bu?

MEHMET CIVA (Devamla) - 5-10 tane kumarçıya...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Konuya gelsin Sayın Başkan.

MEHMET CIVA (Devamla) - 5-10 tane gazinocuya bu memleketin kaymağını...

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - İlgilidir efendim,,
ilgilidir.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın Başkan lütfen müdahale
edin.

MEHMET CİVA (Devamla) - Yedirebilmek için Turizm
Endüstrisi Teşvik Yasası adı altında bir an önce yasa çıkarmak...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Rica ederim efendim. Olmaz
Sayın Başkan bu iş alakası yok.

MEHMET CİVA (Devamla) - Ve bu avantajları yedirmek için
büyük bir duyarlılık göstermişlerdir ve bu Yasayı Meclisten
geçirmişlerdir.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Lütfen sadede gelsin Sayın
Başkan hakkı yok.

MEHMET CİVA (Devamla) - Ve bu Yasanın emrettiği tüzükleri
de çıkararak....

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Hakkı yoktur efendim böyle
konuşmaya.

MEHMET CİVA (Devamla) - Turizm Fanıtma Fonları ihdas
etmişlerdir sırf 5-10 tane gazinocuya...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın Başkan hakkı yoktur
böyle konuşmaya rica ederim.

MEHMET CİVA (Devamla) - 5-10 tane avantacıya bu ülkenin
gelirlerini yedirebilmek için büyük hassasiyet göstermiştir
iktidara mensup koalisyon Hükümetinin meydana getirdiği
milletvekilleri.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Civa lütfen konuya gelin.

MEHMET CIVA (Devamla) - Ama beri yanda, bu ülkede onbinlerce üretici aileleriyle birlikte birtakım avantacı, birtakım hırsız, birtakım dolandırıcı şirketler tarafından milyaflarca liralık ürün paraları dolandırıldığında geldi ve bu Mecliste basbas bağırdık, bu konuları sayın iktidar mensuplarına anlattık ama turizm yatırımları adı altında ne idüğü, belirsiz, daha ne olacağı belirsiz birtakım işler gündeme geldiğinde paçaları tutuşmaktadır ve bir an önce Meclisi terkedip Bafra'da yapılacak olan törenlere katılmak için sabırsızlık göstermektedirler. Bunu biz anlayışla karşılıyoruz. Doğal karşılıyoruz bu sabırsızlığınızı ama, narenciyede üreticiler de dolandırıldığında lütfen bizim bu konudaki duyarlılığımıza da anlayış gösterin ve bu dolandırılan, narenciye üreticilerinin paralarının ödenmesi için turizm konusunda gösterdiğiniz duyarlılığı o konuda da gösterin. O konuda da sabırsız olun ve bir an önce narenciye üreticisini dolandıran o 5-10 tane hırsızın, vurguncunun yakasına yapışın, Hükümet olarak, iktidar olarak. Ama maalesef bu konuda iktidarı bugüne kadar tarım, narenciye, üretici, işçi konuları sözkonusu olduğunda bu konuda gösterdiği duyarlılık içinde göremiyoruz. Aksine büyük bir vurdum duymazlık içerisinde görüyoruz. Biz narenciye ve Cypfruvex konusunda genel görüşme açılması önerisini Meclis gündüktan sonra, birtakım konuyla ilgili hazırlık çalışmalarına başladık ve baktım ki evimdeki arşiv dolabımın yarısı, bu narenciye konusunda bugüne kadar yaptığımız konuşmalar, girişimler ve araştırmalar sonucunda ortaya çıkan evraklarla dolmuştur. Yani biz sayın milletvekilleri; bu konuda bugüne kadar söyleye söyleye usandık, dilimizde tüy bitti. Ama maalesef iktidar gerek bu konularda bizim söylediklerimizi dinlemekten ya usandı, ya bir kulağından soktu, öteki kulağından çıkardı.

Değerli milletvekilleri; bu anlayış sakat bir anlayıştır. Bu anlayış yanlış bir anlayıştır. Bu anlayış devlet ve hükümet yönetme ciddiyetiyle bağdaşmayan bir anlayıştır. Rica ederim, bu konuda biraz daha ciddi olalım, biraz daha duyarlı olalım ve üç tane beş tane adamın sorunlarına bu kadar duyarlılık gösterirken, on binlerce insanın yıllardır devam eden sorunlarına da en azından bu konuda gösterdiğiniz duyarlılığın yarı duyarlılığını gösterin ve bu sorunların üzerine eğilin. Sizler tabii bu konulara

karşı bu şekilde duyarsız, bu şekilde ilgisiz olduğunuz sürece tabii biz burda daha çok konuşacağız ve bu konuda gerek gündem dışı olsun, gerekse Meclisin diğer İktisatçıların bize milletvekili olarak vermiş olduğu yetki ve olanaklar çerçevesinde bu konuları Meclisin gündemine getireceğiz ve dikkatlerinizi bu konular üzerine çekmeye çalışacağız. İşte bugün bu narenciye ve Cypfruvex konusunda genel görüşme isteminizin ana nedenlerinden birisi de budur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümetin Ekonomik Yıkım Programı gereği ülkemizde, tarımda ve özellikle narenciye sektöründeki uygulamalarla bu sektör bu yıl artık yıkımın eşiğine gelmiş durumdadır. Bu sektörde izlenen belli başlı politikalar vardır. Örneğin bu politikalarından birisi fiyat politikasıdır. Şimdi bir üretimi yapabilmek için, yani narenciye üretimi yapabilmek için birtakım masraflara gerek vardır ve teknik ifadeyle girdi giderleri denmektedir. Bu üretimin yapılması için girdi giderlerinden teknik olarak bahsedilmektedir. Girdi giderleri bu sektörde sürekli artmaktadır. Neden? Çünkü bu girdi giderlerini meydana getiren, örneğin suni gübre ithal edilmektedir. Suni gübre ithalatı bu ülkeye yapılmaktadır ama satışı hem enflasyon oranı kat kat da üzerinde hesaplanır, hem de döviz kurları baz alınır ve suni gübrenin fiyatı ona göre saptanır ve ona göre üreticiye satılır. Bunun ötesinde, yine Hükümetin yıkım programı gereği yapmakta olduğu gerek elektriğe, gerekse mazota sürekli yapmakta olduğu zamlar nedeniyle saat başına üreticilerin bahçelerini sulamak için kullanmakta olduğu suyun fiyatı sürekli olarak artmaktadır. Bunun ötesinde, üretici yapmakta olduğu birtakım girdi giderleri için bankalardan para borçlanmaktadır. Bankalara resmi olarak %48 olmasına karşın %54'ün üzerinde faiz ödemektedir ve bu da üreticinin maliyetlerini yükseltmektedir. Bunun ötesinde, iyi ürün elde edebilmek için tarım ilacı kullanılmaktadır. Özellikle her yıl sürekli pas ve benzeri birtakım hastalıklar üretimi etkilemektedir ve üreticimiz bu hastalıklara karşı sürekli tarım ilaçlarıyla mücadele etmektedir. Tarım ilaçlarında da durum aynıdır. Tarım ilaçları da ithal edilmektedir ve bu ithalat yapılırken biraz önce suni gübrede saydığım esaslardan hareket edilerek tarım ilaçlarının fiyatı saptanmakta, yani döviz kurları baz alınarak tarım ilaçlarının fiyatı saptanmakta, yani döviz kurları baz alınarak tarım ilaçlarının fiyatı saptanmakta ve üreticiye ona göre tarım ilacı satılmaktadır.

Değerli arkadaşlar; bunun ötesinde üreticinin bahçe bakım, sürme, budama ve onarım, işçilik ücretlerinde de sürekli artışlar olmaktadır. Ama, beri yanda bütün bu artan üretim maliyetlerine karşı acaba üreticinin üretmiş olduğu üründe saptanan fiyatın durumu nedir? Bu fiyatlara baktığımızda maalesef yürekler acısı bir manzarayla karşı karşıya kalmaktayız. İlginçtir, sizlere birkaç örnek verip, dikkatinizi bu noktaya çekmek isterim. Yani, girdi maliyetlerinde, girdi giderlerinde sürekli maliyetler artarken, üretici, ürettiği ürüne her yıl verilmekte olan fiyatlar sürekli düşmektedir. 1986 yılında greyfrutun ton başına fiyatı 67.000 ₺ olarak belirlenmişti. Fiyatın belirlendiği zamanki sterlin karşılığı 70 Sterlin tonuna baliğ oluyordu. Yani, bir ton greyfrut 70 Sterline baliğ oluyordu. 1987'de yani günümüzde greyfrutun fiyatı yeniden belirlendi ve 83.000 ₺ ton başına greyfruta Hükümet fiyat belirlenmişti. Şu anda 83.000 ₺'nin Sterlin olarak karşılığı resmi kurdan bugün sabah radyolarını dinlemiş olan arkadaşlar görüşmüşlerdir ki, resmi kurdan Sterlinin satış fiyatı 1690 ₺'dir. Yani, bu da 83,000 ₺ bölündüğünde, 48 Sterlin ton başına fiyat biçmiş demektir Hükümet. Serbest piyasada Sterlin hesaplandığında bu para 46 Sterline düşmektedir. Ve bu paranın ödeneceği zamana kadarki, hızlı, enflasyon seyir hızı ki yaklaşık olarak ayda, yani bütün resmi %60-65 enflasyon bu tamamen aldatmacadır. Yani bu, saf birtakım insanları aldatılabilir için Hükümetin uyduruk bir ifadesidir.

Bizde sayın milletvekilleri; enflasyon hızı özellikle Sterlini baz aldığımızda görülmektedir ki %15'le 20 arasında, ayda %15'le 20 arasında seyretmektedir ki bu da yılda %200 ve üzeri, yani enflasyon hızı bu alanda %200 ve üzerindedir.

Şimdi biz bu hızda seyrettiğini kabul edersek, demek ki bizim üreticimiz ürünü işte yeni hasata başladı, iki-üç ay sonra parasını alırsa %60 daha da düşük, yani 46 Sterlin ton başına gelen bu fiyatta 40 Sterlin ton başına ödeneceğini kabul edebiliriz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dünyanın hangi ekonomik sisteminde bir yıl önce 70 Sterlin tonu satılan malın, bir yıl sonra 40 Sterline satıldığı görülmüştür? Dünyanın hangi ekonomik sisteminde? E, herhalde bu da bizim KKTC'deki vurgun, talan ve sömürü, yani ne ekonomi politikası olan, ne ekonomik sistemi olan bir anlayışla yürütülmekte olan bizim KKTC ekonomik sisteminde görülebilmektedir. Yani bir yıl önce 70 Sterlin tonunu greyfrut satacaksınız, ertesi yıl Hükümet gelecek ve size diyecek ki biz, tarımı üçüncü sıraya yerleştirdik, ekonomideki protokol sırası tarımın eskiden birinci sırada olan, protokoldeki yeri eskiden birinci sırada olan tarım ve ülkenin ihracattaki payı %60 olan tarımı ben üçüncü sıraya indirim diyecek, bütün ağırlığı ben turizm ve gazioculara avanta yedirmeye vereceğim diyeceksiniz, bankacılığı ve ticareti ön plana çıkaracaksınız, devlet kaynaklarını bankacılık sektörüne, ticaret sektörüne ve turizm sektörüne aktaracaksınız ve tarımcıyı, narenciye üreticisini de bu şekilde darbe üstüne darbe indirerek 70 Sterline sattığı malını 40 Sterline elinden alıp üreticiyi sömüreceksiniz, insafsızca üreticiyi sömüreceksiniz. Bu anlayış sakat bir anlayıştır ve bu anlayışın tabii bir an önce terkedilmesi gerekir ve gerçekten onbinlerce insanın istihdam edildiği bir alan olan, on binlerce insanın meşgul olduğu bir alan olan, üretim yapmakla meşgul olduğu bir alan olan ve ülke ihracatının içinde payı %60 dolaylarına varan bu sektörün bir an önce devlet desteğine alınması ve devlet desteğinde korunması ve daha ileri noktalara götürülmesi gerekir.

Değerli milletvekilleri; bizde 40 Sterlin tonuna giden greyfrut Rum tarafında kaç gidiyor? Onu da merak ettik ve araştırdık. Rum tarafında bu yılki greyfrut fiyatları, tonaj olarak ölçü kullanılmıyor, tane olarak ölçü kullanılıyor Rum tarafında ve bin tanesi 25 Kıbrıs Lirasına gidiyor, ihraç ediliyor. Her tona ortalama dört bin-beş bin tane greyfrut girdiğini varsayarsak bu demektir ki 200.000 Türk Lirası tonuna Rum tarafında fiyat ödeniyor. Biz bıraktık 200.000'i, 150.000'i, 100.000'i. Bizde ton başına ödenen miktar 83.000. Bunun sebebi nedir? Piyasa aynıdır. Rum tarafında üretilen greyfrut da İngiltere piyasasında, Hollanda piyasasında

satılmaktadır. Türk tarafında üretilen greyfrut da Londra, Hollanda Piyasasında satılmaktadır. Toprak, aynı topraktır. Kıbrıs toprağı. İnsanlar, üreticiler, bu sektörde çalışan işçiler, biri Türk, öteki Rumdur ama, karakter olarak aynıdırler. Aynı memleketin insanlarıdır ve aynı memleketin insanları işte biri Kuzey'de yaşar, öteki Güney'de yaşar, iklim aynı, koşulların çoğu aynı, mal üretiyorlar. Bir taraf 200.000 ₺ tonunu satıyor, öteki taraf 80.000 ₺ tonunu satıyor. Bunu hangi anlayışla, hani ölçüyle yapıyor sayın Hükümet tabii söyledik.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Aytaç bey halledecek onu.

MEHMET CİVA (Devamla) - İzlemekte oldukları "Ekonomik Yıkım Paket"lerinin gereği yapılmaktadır bütün bunlar.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün bu memlekette, yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bir fincan kahve içersiniz, bazı yerlerde 150, bazı yerlerde 200 ₺ ödersiniz. Yani, bir fincan kahve. Bir fincan kahve,

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Bir kile greyfrut?

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Bir gazoz kaça, bir cola-cola kaça? Pepsi kolaya bak sen.

MEHMET CİVA (Devamla) - Ekmek alırsınız, bir ekmek alırsınız 100 ₺ ödersiniz.

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - O ekmeştir. Cola-colayı söyle.

MUSTAFA ADACGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - O zorunludur. Onu söyleme.

MEHMET CİVA (Devamla) - Ve bir şişe veya kutu boyalı su alırsınız 250, eğer insaflıya o yer 300, 350. Biz asgarisini kabul ediyoruz.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Su iç.

MEHMET CIVA (Devamla) - 250 TL ödersiniz. Sayenizde su da bu memlekette parayla satılmaya başlanmıştır ve bir şişe su bugün 500 TL'ye kazıklanmaktadır halka.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şişe suyu içme. Köyünde de içerdin şişe suyu?

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Üstelik mikroplu su.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İçme şişe suyu.

MEHMET CIVA (Devamla) - Üstelik de Sayın Fadıl Çağda arkadaşımızın da işaret ettiği gibi, üstelik de denetimsiz, başı boş piyasada mikroplu sular da 500 TL'ye insanımıza kazıklanmaktadır. Ama beri yanda bir yıl büyük bir merak, heyecanla beklenen ve bir yıl bahçeye aktılan alınterinin karşılığı bir kilo greyfruta, gene sayenizde 83 TL fiyat biçilebilmektedir. Sormak isterim, bu anlayış, hangi insaf ölçülerine sığmaktadır?

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Var mı ki? Var mı ki soruyorsun? İnsaf nerde?

MEHMET CIVA (Devamla) - Hangi bilinsel hesaba dayanarak bu fiyatlar tespit edilmektedir? Biz bunu gerçekten çok merak ediyoruz ve soruyoruz ısrarla da cevap istiyoruz.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - İyi ki keşfettin.

MEHMET CIVA (Devamla) - Biz, Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak bu konuda gerçekten çok duyarlıyız ve bu duyarlılığımızı da 1981 yılından bu yana bu Mecliste bulunduğumuz süre zarfında her yıl, bu narenciye konusunda sürekli Hükümeti uyardık, sürekli eleştirdik. İyi aldıkları bir karar varsa da teşekkür ettik ve kendilerine her zaman da bu kürsüden çağrı yaptık, davet ettik, gelin bu narenciye sorunları üzerine birlikte eğilelim. Sıkıntınız varsa Hükümet olarak bize gelin, sıkıntılarınızı anlatın, sizlere biz yardımcı olalım. Yasa isterseniz yardımcı olalım,

yasa çıkaralım. Bunlara gelmediler. Çünkü, hesapları başkadır. Hesapları, beş-on tane gazinocuyu bu memleketin kralı yapmaktadır ve turizme teşvik adı altında ihdas edilen birtakım fonlarla bu memleketin kaynaklarını yedirmektedir beş-on tane adama. Politikaları gereği budur. İnaniş budur, anlayış budur. Ama beri yandan 10.000'lerce insanın meşgul olduğu bu alana, eskiden var olan birtakım sübvansiyonlar, devlet destekleri de giderek kaldırılmış ve bugün bu sektör iflasın eşiğine gelmiştir. Veya bir başka benzeyle bıçak boğazına dayanmıştır, ha şimdi, ha bir az sonra insanlar kafasının kesilmesini bekliyor.

Biz sayın arkadaşlar; bu konuda CTP olarak da bir yasa önerisi hazırladık ve Meclise sunma aşamasına bu yasayı getirdik. Biz istiyoruz ki, nasıl ki girdi maliyetlerine etki yapan suni gübre, tarımsal ilaçlar ve diğer girdiler döviz kurları baz alınarak fiyatları saptanır, enflasyon oranı hesap edilerek fiyatların üzerine konur ve üreticiye öyle satılır, bir yasa önerisi verdik, üreticiye ödenecek olan ürün fiyatları saptanırken, belirlenen 1 fiyatın karşılığı döviz olarak Sterline veya Dolara belirlendiği gün neye tekabül ediyorsa o fiyattan döviz olarak ödensin veya ödeme yapılacağı gün o miktarda döviz ödensin. Yani sözün özeti şu anda 83.000 1 fiyat biçilmiştir greyfruta, biz tabii bu fiyatı benimsemiyoruz yani örnek olsun diye ifade ediyorum. 83.000 1'nin şu anda tekabül ettiği Sterlin miktarı 48 Sterlindir. Bu para dört ay sonra üreticiye ödenirse, 48 Sterlinin fiyatı dört ay sonra resmi kurda neyse o fiyat hesaplanarak üreticiye ödensin. Biz bunu önerdik. Bu gayet akla yakın, mantıklı ve vicdani bir öderidir ve buna göre yasa önerisini hazırlayıp Meclise sunmak üzereyiz. Bu konuda inanırım ki büyük sıkıntılar çekmekte olan Sayın Tarım Bakanı da bu Yasanın Mecliste yasalaşabilmesi için gereken anlayışı ve desteği sağlayacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ikinci önemli sıkıntı narenciye sektöründe, birincisi izlenen fiyat politikaları, ikincisi ise ödemelerdeki gecikmeler ve dolandırıcılık. Bu da bu sektörü kemiren adeta bir kanser hastalığına dönüşmüştür ve çok iyi hatırlıyorum, yılını belki anımsayamam ama olay ve sahneyi çok iyi hatırlıyorum, şu

anda Tarım Bakanı olan ama o günlerde muhalefette olan Sayın Aytaç Beşeşler bu kürsüye geldi, cebinden çekler çıkardı ve o günlerde iktidarda olan Ulusal Birlik Partisi Hükümetinin oturmakta olduğu sıralara döndü ve işte üreticiler bu şekilde dolandırılıyor, kendilerine sahte çekler veriliyor ve siz Hükümet olarak, bu konuda tedbir almıyorsunuz diye serzenişlerde ve şikâyetlerde bulundu. Tabii devran döndü, bu şikâyetleri yapan Sayın Aytaç Beşeşler bugün...

ERGIN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tabanına hizmet etmek için.

MEHMET CIVA (Devamla) - Tabanına da hizmet etmek için Tarım Bakanlığını kabul etti. Ama görmekteyiz ki, tabii üzülerek görmekteyiz, biz asla bunu ne onaylarız, ne de sırf serzeniş olsun veya aşağılamak için söylemiyoruz kesinlikle. Sayın Aytaç Beşeşleri Tarım Bakanı yaptılar ama, tarım konusundaki politikalarda sürekli UBP'nin, çoğu zaman Tarım Bakanının da inanırım ki aklına yatmayan, inanmadığı birtakım uygulamalar tarım alanında uygulanmaktadır. Yani, bugün kesinlikle inanmıyorum ki, Sayın Aytaç Beşeşler kendi inandığı politikaları tarım alanında uygulamaktadır.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Yanlış söyleme.

MEHMET CIVA (Devamla) - Bugün tarım alanında tamamen Ulusal Birlik Partisine Türkiye Cumhuriyeti Sayın Başbakanı Ozal tarafından empoze ettirilen "Ekonomik Yıkım Paketi", Ulusal Birlik Partisi Grubuna mensup çoğu milletvekillerinin de beninsenediği "Ekonomik Yıkım Paketi" uygulattırılmaktadır.

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - İşbirliği Protokoludur bu.

MEHMET CIVA (Devamla) - Ve UBP de Sayın Tarım Bakanına aynı politikayı empoze etmektedir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sen bile inannazsın ona.

MEHMET CIVA (Devanla) - Bugün ödemeler konusunda aynı, yani, geçmişte Sayın Aytaç Beğeşlerin, Bakan olmazdan önce yapmakta olduğu şikâyetler aynen devam etmektedir. Birtakım şirket oyunlarıyla üreticiler dolandırılmaya devam etmektedir ve Hükümet bunlara göz yummaktadır. Bugüne kadar bu konuda üreticileri korumak için Hükümet hiçbir önlem almamış. Bir tek önlem aldılar. Biz de zannettik ki üreticiyi korumak için almışlar önlemi. Meğer, alınan önlem sırf birtakım ihracatçıların yapmakta olduğu ihracatlar karşılığı bu ülkeye dövizlerini getirmeye mecbur edilmek için alınmış o önlem. 200.000.000 ₺ teminat istendi ihracatçı firmalardan ve biz zannetti ki, o günlerde üreticilerin dolandırılması gayet aktüeldi, Mecliste sürekli tartışmaları devam ediyordu. Onun hemen akabinde bu tedbir ilan edildi Hükümet tarafından. Bizim gibi herkes de, zannetti ki sırf üreticinin verdiği ürünü, ürün parasının ödenebilmesi için Hükümet tedbir alıyor. Meğer, Hükümet tedbir alıyor, ihracatçı firma ihraç ettiği ürünün karşılığını döviz olarak ülkeye getirsin. Niçin? Bu dövizleri lazım. Kime lazım? Malûm. Onu da tabii, habire tekrar etmeyelim. Yani, dövizler gelsin de ona göre birtakım yine tüccarlara, yani Hükümetin kendi politikaları gereği kayırmakta olduğu birtakım vurguncu büyük tüccarlara döviz kaynaklarını akıtılsın. Üreticilerin milyarlarca lirası iç edilmekte ve Hükümet maalesef bu durumlara seyirci kaldı, önlem alınmadı. İşçi ve üreticiler sayın arkadaşlar, alacaklarını almak için bu dolandırıcı şirketler kapısında günlerce pabuç eskittiler ve sonunda bazı işçiler, Mağusa'da alamadıkları ücretlerini alabilmek için harekete geçince Ulusal Birlik Partisi Hükümeti işçileri, paralarını alamadığı için koruyup kollayacağına, işçilerin üzerine polis saldırttı ve alacaklarını almak isteyen işçilere polise coplattırdı. İşte, Hükümetin bu konudaki politikasının bir parçası da budur. İşçiler polise coplattırıldı, mahkemelere sürüldü ve halâ daha çoğunun davaları mahkemelerde görülmüyor. Ama, beri yanda işçileri ve üreticileri dolandırmış olan dört, beş tane dolandırıcı firmanın yetkilileri, etkilileri ve sahipleri bugün ellerini, kollarını sallaya sallaya bu memlekette dolaşmakta, batırmış oldukları şirketlerinin faaliyetlerini durdurmakta ve beri yanda başka isimler adı altında şirketler oluşturarak yine narenciye piyasasında cirit atmaktadırlar ve bizim Hükümet de elini alına koyarak onları uzaktan seyretmektedir. Narin Şirketi diye bir şirket Güzelyurt Bölgesinde; işçiye; üreticiye,

kamyoncuya bir sürü borcu var. Bu konuyu Sayın Başbakanla da, Ticaret ve Sanayi Bakanıyla da ayrı ayrı, zaman be zaman görüştük, tedbir alın bu üreticinin, işçinin, kamyoncunun parası zayi olmasın. Sürekli tamam, tamam, tedbir alacağız. Bir tedbir alındı, fabrikaya Hükümet kendi bakanlıklarından oluşturduğu üç kişilik bir komisyon atadı, fabrikanın bütün ödemelerine, bütün masraflarına ve yaptığı ihracattan gelen paraya el kondu, belli bir program dahilinde bu ödemeler ve masraflar bu komite tarafından yürütüldü. Hemen ertesi yıl da komite ansızın ortadan kayboldu. Şirket başka isim adı altında birtakım üreticileri de ortak ederek faaliyetini sürdürmeye çalıştı. 250.000.000.-'lık bankaya olan borcuna karşılık bu şirket satışa çıkarıldı. Şirket, bankanın alacağı olan 250.000.000.-'na karşılık satışa çıkarıldı, şirket satıldı ve bugün ne fabrika, ne sahipleri ortada yok, ama beri yanda üreticilerin bir milyanın üzerinde, işçilerin büyük bir miktar, kamyoncuların büyük bir miktar alacakları ortada kalakaldı. Bu konuda Hükümet tedbir alamaz mıydı? Bu soruna sahip çıkamaz mıydı? Bu fabrikaya Hükümet el koyup devlet kuruluşu Cypfruvex tarafından işletilip bu üreticilerin, bu işçilerin uğradığı bu büyük zarar karşılanmaz mıydı?

Sayın arkadaşlar; bu bir felâketti, bu bir tabii afet gibi bir olaydı ve bu üretici, bu işçi kendi kaderi ile baş başa bırakıldı. Bu soruna Hükümet sahip çıkmadı. Bu alanda en az binin üzerinde insan mutazarrır oldu, zarar gördü bu olaydan. Binin, hatta iki binin aileleri ile çoluk çocuğu ile zarara uğrayan insanları hesaba katarsak, iki binin üzerinde insan zarara uğradı ve bu Hükümet kılını kıpırdatmadı. Bu sorun için üreticileri, işçileri korumak, kollamak için hiçbir tedbir almadı. Yapılacak çok şey vardı, yapılabilecek çok şey vardı ama gene aynı konuya dönelim, beri yanda 5-10 tane gazinocuya avanta yedirmek için sıkıntıdaymış bu adamlar ve yatırım yapacaklarmış, Hükümet büyük bir sabırsızlıkla bu Meclise gelebiliyor, Turizm, Teşvik Endüstrisi adı altında yasa çıkarıyor, bu Yasanın öngördüğü fonlar ihdas ediyor ve 5-10 tane adama 20 yıl vadeli, bu Yasa gereği krediler sağlama yoluna gidiyor, 10 yıl bu 5-10 tane adama vergiden bağışıklık getirebiliyor ama beri yanda iki bin, üç bine yakın insan mutazarrır oluyor, Hükümet kılını kıpırdatmıyor, kendi kaderine bu üreticiyi terkedebiliyor ve halâ daha sayın arkadaşlar; ibretle size belge göstereceğim, halâ daha, yani üreticinin milyarlık alacağı orda duruyor. Bitti artık o iş, öldü.

Yani Hükümet eğer insafa gelir de bir yasa yahut birşey düşünür de bu insanları tazmin etme yönüne giderse tabii bu olmayacak duaya amin demektir ama faraziye olarak düşünüyorum, olabilir. Bunun ötesinde hiçbir umut yok ortada. Ama beri yanda Turizm Teşvik Yasası adı altında saydığım avantajlar bu 5-10 tane adama peşkeş çekilirken, halâ daha yardımlara devam ediliyor ve Hükümet Sayın Sanayi ve Ticaret Bakanı Erdal Onurhan ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Bakanı Sayın Abdullah Tenekeci arasında 9'uncu Dönem Karma Ekonomik Komisyon Protokolunda bu gazinoculara, bu turizmci adı altında insanlara yardımcı olabilmek için, birar önce onların sorunlarını çözebilmek için protokola önemli, çok önemli can simidi gibi maddeler koyuyor. Bakın okuyacağım size, bu protokolda, 15'inci maddesinde: "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti turizmine de destek sektör olarak düşünülmesi gereken tarım sektörünün, her alanda geliştirilmesi için ihtiyaç duyulduğu zaman, dikkatinizi çekerim, altını çizerek okuyorum. "Türkiye Cumhuriyeti tarafından gerekli teknoloji ve teknik personel ile yetiştirme materyali bitki ve hayvan sağlığı için gerekli materyal...." ve devam eder. Yani bir hayli lâf-ü güzaf. Beri yanda turizm için bakın ne diyor efendiler. "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde mevcut yatak kapasitesinin büyük bir bölümünün standardının yükseltilmesi gerektiği, ancak bu amaçla Turizmi geliştirme ve tanıtma fonundan kredi verme olanağının zaman içerisinde fondaki birikime bağlı olacağı ve bu gecikmenin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti turizmini olumsuz yönde etkileyebileceği dikkate alınarak, Turizm Geliştirme ve Tanıtma Fonuna", yani bizim o Turizm Endüstrisi Teşvik Yasası adı altında geçirdiğimiz ve ona dayanarak Hükümetin oluşturduğu fona lazım olan parayı "Türkiye Cumhuriyeti Turizm Bankası Anonim Şirketi kanalı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti garantisinde karşılığında kredi sağlanması" ve devam eder.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) -
Oku, oku. Devam et.

MEHMET CIVA (Devamla) - "Kredi sağlanması olanakları Türkiye Cumhuriyeti tarafından araştırılacaktır." Yani ne demektir bu sayın arkadaşlar?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Oku. Devamını oku. Şeyi de lîf-ü güzah okuma. Lîf-ü güzah dediğinde o dediğin şeyi karşılayacaktır.

MEHMET CIVA (Devamla) - Yani ne demektir sayın arkadaşlar bu? Avantayı yutmak için 5-10 tane turizmcî. Kaç tanedir? Saysam on parmağın kadar yokturlar. On parmağın kadar yokturlar saysam ve bu adamlar Hükümeti bastırıyor, baskı altına alıyor ve bir an önce Turizm Tanıtma Fonundan avantayı yutabilmek için birikmemiş para alması nedeni ile Türkiye Turizm Bankasından bir an önce bu fona kredi sağlamaya Hükümet uğraşüyor. E, biz buraya çıkıp narenciye üreticisi dolandırılıyor, onları korumuyorsunuz diye bağırıp çağırdığımızda haksız mı oluyoruz? Yani siz, Hükümet olarak oturacaksınız on tane turizmcî, gazinocunun sorununu çözmek için, onlara kredi bulmak için Türkiye Turizm Bankalarına koşturacaksınız, milyarlarca liralık kredi sağlamaya çalışacaksınız, on tane adama dağıtasınız diye ve beri yanda bin-iki bin üreticî milyarlarca liralık kayba uğrayacak, kılınızı kırdatmayacaksınız ve bekleyeceksiniz biz bu Meclise gelelim ve size aferin diyelim ve sizi alkışlayalım. Bu olacak iş değil sayın arkadaşlar.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAMI (Yerinden) - Bunlar demagoji.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Sayın Başkan, bir çeyrek var. Devam ecekseniz, hazırlanalım.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Civa, acaba, sözünüzü kesmek istemem ama arkadaşların açılış törenine katılması nedeni ile uzayacaksa kalındığı, yerden devam edilmesi açısından....

NACİ T. UZAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gelecek birleşimde devam edelim efendim.

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Kalındığı yerden devam edelim.

MEHMET CİVA (Devamla) - Sayın Başkan....

BAŞKAN - Eğer kısa ise biraz daha devam edelim.

MEHMET CİVA (Devamla) - Sayın Başkan, tabii konu çok önemlidir. Bu konuyu işte bir kaç kelime söyleyerek geçiştirmek durumunda değiliz.

BAŞKAN - Güzel..

MEHMET CİVA (Devamla) - Ve özellikle inanıyoruz ki Ulusal Birlik Partisi Hükümeti, ve Yeni Doğu Partisi Koalisyon Hükümeti bu genel görüşmenin açılmasına da dayandıkları çoğunluğu nedeni ile olanak vermeyecekler. Bu bakımdan tabii birtakım konulara burada değinmek lüzumunu hissediyoruz. Dolayısıyla konuşmam uzayabilir.

BAŞKAN - Evet.

MEHMET CİVA (Devamla) - O bakımdan sizin uygun göreceğiniz...

BAŞKAN - Peki Sayın Mehmet Civa, anlayışınıza teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; gruplar arasında varılan anlaşma gereği bugünkü açılış töreni nedeni ile görüşmelerimize burada ara veriyorum. Gelecek birleşim 13 Kasım 1987 Cuma günü saat 10.00'da yapılacaktır.

GÜNDEM:

- I. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.
- II. Özel Gündemde Görüşülecek İşler.
- III. Seçimler ve Oylaması Yapılacak İşler
- IV. Sorular
- V. Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılması

- (1) Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın sunmuş olduğu "Genelde Narenciye Sektörü", özelde ise Cypfruvex üzerine oynanan oyunlar ile ilgili Genel Görüşme Açılması Önergesidir. Kaldığı yerden öngörüşmesi devam edecektir.
- (2) Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ozker Özgür ile Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın birlikte sunmuş oldukları "İskân, Topraklandırma ve Eşdeğer Mal Yasası Uygulamaları" ile ilgili Genel Görüşme Açılması Önergesinin öngörüşmesidir.

VI. Görüşülecek Tasarı ve Oneriler ile Komitelerden Gelen Diğer İşler.

Bu kısımda görüşülecek işler çağrı yazısında belirtilecektir.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 12.50

DONEM : I

YIL : 3

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ

6'ncı Birleşim
6 Kasım 1987 Cuma
Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER.
- IV. SORULAR.
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI
 - (1) Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Mehmet Civa'nın sunmuş olduğu "Genelde Narenciye Sektörü", özelde ise Cypfruvex üzerine oynanan oyunlar ile ilgili Genel Görüşme Açılması Önergelerinin (G.G.No:21/3/87) Öngörüşmesi.
 - (2) Cumhuriyetçi Türk Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Ozker Özgür ile Girne Milletvekili Sayın Fadıl Çağda'nın birlikte sunmuş oldukları "İskân, Topraklandırma ve Eşdeğer Mal Yasası Uygulamaları" ile ilgili Genel Görüşme Açılması Önergesi (G.G.No:22/3/87)'nin Öngörüşmesi.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER:
 - (1) 1987 Mali Yılı Ek Bütçe (No:3) Yasa Tasarısı (Y.T.NO; 222/3/87) ve Ekonomi, Maliye ve Bütçe ve Plân Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
 - (2) Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılmasına ilişkin Özel Komite Raporu (Görüşülmeyecektir.)
